

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsak četrtek.
Cena: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 8.—, inozemstvo
Din 64.—

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška c. 5

Telefon interurban 113

Cena inseratov: cela
stran Din 1400.—, pol str-
ni Din 700.—, četrt strani
Din 350.—. Mali oglasi be-
seda Din 1.—, stalnim popust

Iz dnevov osvobojenja.

Pred desetimi leti: Konec umir-
anja, konec svetovne vojne.

Pred desetimi leti: Konec Avstrije,
konec narodne sužnosti.

Pred desetimi leti: Začetek last-
nega državnega življenja in udelež-
evanja.

Pred desetimi leti: Začetek narod-
ne svobode v lastni narodni državi.

Bili so to veliki dnevi pred dese-
timi leti. Prišli so »nada, sicer za-
željeni in pričakovani. Bili so veliki,
a njih veličina nam stopa po desetih
letih živo pred oči. V kratkih od-
lomkih si jih ogledajmo!

Slovenski narod je bil pod vodst-
vom dr. Korošca složen in odločen
za ustanovitev lastne države. Narod,
ki bi se ne zavedal svoje lastne dr-
žavnosti, ni narod.

Slovenski narod je danes po dese-
tih letih pod vodstvom istega dr. Ko-
rošca enotno složen in odločen za
ureditev države v zadovoljstvo vseh.
Narod, ki si države urediti ne zna,
je ni vreden.

V naši volji je naša moč, v našem
delu bo naš uspeh. To nam kliče
spomin iz dnevov osvobojenja in da-
je garancijo, da mirno vprašamo:
Kdo proti nam?

General Maister:

Mariborski dogodki 1. nov. 1918

(iz rokopisa generala Maistra „Naš Maribor“).

Mariborski Narodni svet je imel
zadnje dni meseca oktobra 1918 ne-
prestano sestanke z zastopniki ma-
riborskih Nemcev, ki so si na vso
moč prizadevali, da bi izsilili iz nas
čimveč koncesij glede na prehrano,
kar se jim je deloma že posrečilo in
to brez za nas pomembnejših na-
sprotnih obveznosti.

Meni se je zdela ta naša uslužlj-
ivost povsem nenumestna in sem te-
kom seje Narodnega sveta v Cirilovi
tiskarni dne 29. oktobra ponovno po-
udarjal, da si moramo najprej zago-
toviti Maribor in potem šele lahko
dajemo Nemcem koncesije. Dosegel
sem sicer, da je predsednik Narodne-
ga sveta dr. Verstovšek dne 30. okto-
bra zahteval od nemških zastopni-
kov, naj se uredi za Maribor narod-
nostno vprašanje, a Nemci so to za-
htevo kratko odbili, češ, da se bo o
tem razpravljalo po rešitvi za tedaj
važnejših in nujnejših gospodarskih
in varnostnih zadev.

Vse to me je pripravilo, da sem
sklenil glede na iztrganje Maribora
iz nemške oblasti ravnati sam po la-
stni glavi. Zato sem si zagotovil za
pričakovano odločitev še enkrat vse
znane mi slovenske častnike in sem
imel z njimi zadnji sestanek dne 31.
oktobra ponoči v Narodnem domu.

1. novembra ob šestih zjutraj nas
je pozval vojaški štacijski poveljnik

polk. Holik, višje častnike marib.
polkov in drugih vojaških ustanov,
za deseto uro v svojo pisarno. Nekaj
pred osmo uro pa je prišel Oskar
Kratky, eden mojih stotnikov, javit
mi, da se vrši napovedano zborova-
nje radi nujnosti takoj in sicer v
polkovni pisarni 26. strelskega polka
v meljski vojašnici (sedaj vojašnica
kralja Aleksandra). Kratky je še pri-
pomnil, da so vsi pozvani častniki
že zbrani in da je hotel polkovnik
Holik posvetovanje že začeti, da pa
je navzoči stotnik Edo Vaupotič to
preprečil in zahteval, da obvestijo in
počakajo tudi mene. Podoba kaže,
da me polkovnik sploh ne bi klical
na to časovno in krajevno preloženo
sejo, če ne bi bil tega izsilil stotnik
Vaupotič.

V omenjeni pisarni so se nahajali
ob mojem prihodu: polkovnik Holik,
vojaški štacijski poveljnik; polkov-
nik Kobilanski, poveljnik strelskega
polka št. 26; polkovnik Zhuber, po-
veljnik topniškega polka št. 106; po-
kovnik Bergmann, poveljnik rezerv-
ne bolnišnice Dunaj št. 1; podpol-
kovnik Götze, poveljnik dragonskega
polka št. 5; podpolkovnik Pavliš,
poveljnik pešpolka št. 47; podpol-
kovnik Huber, strelskega polka št.
26; podpolkovnik Haskl, strelskega
polka št. 26; stotnik Vaupotič strel-
skega polka št. 26, in še nekaj čast-
nikov, katerih imen se več ne spo-
minjam.

Na posvet je prišel tudi brigadir
Schinnerer (bivši poveljnik 26. strel-
skega polka), ki je bil tedaj v Mari-
boru na dopustu.

Takoj po mojem vstopu nam je
sporočil polkovnik Holik, da prih-
ajajo čimdalje grše vesti: fronta se je
vsa razsula, vojaštvo se vali v div-
jem neredu domov in že ropa skl-
dališča ob železnici; zlasti Mariboru
se obetajo trdi časi, ker bo drl velik
del frontnih stotisočev skozenj. —
Zato nas je klical, da bi pripravili
primerne ukrepe proti verjetnemu
vojaškemu nasilju. Izjavil pa je, da
se te seje sicer še udeležijo, potem pa
zbog boleznij takoj preda svoje služ-
bene posle.

Polkovnik Holik je že doma sest-
vil nekaj točk, ki naj bi bile podlaga
za zgradbo skupnega načrta, po ka-
terem bi se mogel vzdržati red v Ma-
riboru in okolici. Začel je torej s te-
mi svojimi točkami, pa že prvi stav-
ki so pričali, da jih je napisal v trdni
veri in volji, da pripade Maribor —
Nemški Avstriji.

Uvidel sem, da moram za vsako
ceno preprečiti to nakano nemških
častnikov. Prepoznal sem, da je zdaj
usoda Maribora v mojih rokah.

To spoznanje me je tako razvnelo,
da je kar bušnilo iz mene: »Ich er-
kenne diese Punkte nicht an! Mar-
burg erkläre ich für jugoslavischen
Besitz und übernehme im Namen
meiner Regierung das Militärkom-
mando über die Stadt und die ganze
Südsteiermark.« (Ne priznavam teh
točk! Maribor proglašam za jugoslo-
vansko posest in prevzemam v ime-
nu svoje vlade vojaško poveljstvo
nad mestom in vsem Spodnjim šta-
jerskim.) — To sem izjavil na lastno
pest in na lastno odgovornost.

Udarec je zadel tako nepričakova-
no in tako globoko vse navzoče, da
jim je v resnici zastala sapa. Z izbe-
ganih obrazov častnikov sem raz-
bral, da jih je popolnoma strl moj
odločni in samozavestni nastop. Za-
to sem — še preden je mogel kdo iz-
pregovoriti — drugič vsekal: »Wex
sich im Bereiche meines Komman-
dos meinen Befehlen widersetzt, —
kommt vor mein Kriegsgericht!« —
(Kdor bi se v področju moje oblasti
upiral mojim poveljem, pride pred
moje vojno sodišče.)

S to grožnjo sem popolnoma zma-
gal.

Polkovnik Holik je precej pouda-
ril, da se je tako že odrekel svoji na-
daljni službi. Brigadir Schinnerer je
izjavil, da se kot ranjenec ne bo vti

kal v nove razmere in je ob enem prosil osebnega varstva. Naslednji po činu najstarejši polkovnik, **Kobilanski**, pa je obljubil: »Ich für meine Person füge mich den Anordnungen des Kommandanten Maister und seiner Regierung.« (Jaz zase se podredim ukrepom poveljnika Maistra in njegove vlade.) Od ostalih častnikov izjav niti zahteval nisem.

Priklical sem na telefon dr. **Verstovška** in mu kratko orisal svoje izvršeno dejanje. Bil je iznenaden in besede so mu kar kipele od veselja. Poslali smo voz podpolkovn. **Götza** ponj, da sem ga kot predsednika Narodnega sveta predstavil nemškimi častnikom.

Pred razhodom sva se s polkovnikom **Holikom** dogovorila o predaji njegove pisarne, drugim častnikom pa sem dal povelje, da takoj razglasijo v svojem področju novi državni položaj in jih naročil za 11. uro na okrajno glavarstvo (sedanje veliko županstvo).

Dr. **Verstovška** je potegnil podpolkovnik **Götz** s svojim vozom do Narodnega sveta, jaz pa sem odšel s stotnikom **Vaupotičem** na vojašniško dvorišče in dal tam trobiti alarm.

Zbranim vojakom sem naznanil, da sem prevzel vrhovno vojaško poveljstvo, jim razložil nastali prevrat in jih pozval, da vstrajajo v službi Jugoslavije, dokler jih bomo potrebovali.

Zavedni slovenski vojaki so se polni vročega navdušenja vriskaje zgneli okrog mene in **Vaupotiča**. Polkovnik **Kobilanski** mi je častital k nastanku jugoslovanske države. Nekaj nemških častnikov je proti temu protestiralo, češ, da je to veleizdaja, in začelo takoj po svoje pregovarjati vojake za Nemško Avstrijo. Na ta način se je vojaštvo v meljski vojašnici kar hitro razcepilo po narodnostih, in ko so Nemci uvideli, da so v manjšini proti nam, so začeli pospravljati svoje reči in se razhajati, to pa zlasti zato, ker je v tem času negotovosti v skrbi za svoje vse drvelo domov. Na sramoto so se tekom dopoldneva izmuznile iz vojašnice z nemškimi vojaki tudi cele redi slovenskih, dasi so ti v prvem navdušenju obljubili, da ostanejo in dasi so dobro vedeli, v kako za nas skrajno nevarnem položaju se je nahajal Maribor s svojo neznatno slovensko posadko.

Ustroj in upravo strelskega polka št. 26 sem poveril stotniku **Vaupotiču**, ki je s tem postal njegov prvi jugoslovanski poveljnik.

Jaz sem se nato odpravil v Narodni dom, **Vaupotič** pa se je s silo potlačil ključev v vojašnici in takoj potaklenil pisarne skladališča, orožarno, sploh vse prostore, od koder bi se dalo kaj odnesti. Pomagali so mu pri tem delu med drugimi nadporočnika **Jože Malenšek** in **Franjo Zolnar**, podčastniki **Ignac Zalokar**, **Keleznik**, **Biblič**. Seveda to ni šlo tako gladko, zakaj večina nemških častnikov in podčastnikov se je do skrajnosti trdovratno upirala. Radi od-

ločnega pritiska naših pa je bil **Vaupotič** okrog 11. ure v trdni posesti meljske vojašnice. Ostalo mu je v nji slovenskih 7 častnikov in 87 podčastnikov in pešcev. Iz tega drobca je sestavil 1. jugoslovansko stotnijo in imenoval za njenega poveljnika nadporočnika **Jožefa Malenška**. Ta mala četa je bila matica za poznejši **Mariborski pešpolk**, ki se je po naredbi štaba Vrhovne komande op. št. 37801/19 dne 15. julija 1919, izpremenil v sedanji 45. pešadijski puk.

— — —

V Mariboru so se nahajali ob prevratu razen strelskega polka št. 26 še deli sledečih polkov:

47. pešpolk v Dravski vojašnici, v barakah blizu topničarske vojašnice in v hiši št. 6 Pfarrhofgasse (sedanja Orožnova ulica). Poveljnik je bil podpolkovnik **Pavliš**, zagrizen Nemec iz Češkega, med častniki pa le edini Slovenec poročnik **Ciril Skvarča**. Moštvo je pripadalo v pretežni večini nemški narodnosti.

V konjiški vojašnici (sedaj zasebna last), Jezdarska ulica, 5. dragonski polk. Med častniki Slovenec nadporočnik **Lončarič**. Ostal pa je prostovoljno v tem polku nadporočnik **Aleksander Molnar**, rojen na Slovaškem, ki je s svojo odločnostjo mnogo pripomogel, da se je precej samopašnemu moštvu zopet vcepila prava disciplina. Polk je bil slovenske in nemške narodnosti.

V topničarski vojašnici (sedaj vojašnica vojvode **Putnika**) poljsko havbišni polk št. 106, brez slovenskih častnikov, moštvo po večini nemškega duha, in poljsko topniški polk št. 128. Častnik — Slovenec poročnik **Tone Vovk**. Moštvo skoraj sami Slovenci. Izredna sreča je bila, da je imel ta polk lepo število starejših zavednih slovenskih podčastnikov, ki so z žilavo vstrajnostjo in z železno voljo opravljali službo v vojašnici in okoli nje. Glava in srce jim je bil **Belokranjec** ognjičar **Joško Slobodnik**. S krepko samozavestjo je preudarno vodil prve dni po prevratu sam vse službene posle združenih slovenskih ostankov obeh topniških polkov.

— — —

V Narodnem domu sem našel v posojilniških prostorih del Narodnega sveta, kolikor mi je v spominu: predsednika dr. **Verstovška**, podpredsednika dr. **Rosina**, tajnika profesorja **Voglarja**, odbornika dr. **Kodermana**. Razen teh poštnega uradnika **Klemenčiča** in jurista **Dobravnca**.

Pred odhodom na okrajno glavarstvo, kamor sem naročil polkovne poveljnike, sem hotel razen drugih navodil razglasiti posebno to, da ostane slovensko vojaštvo v svojih vojašnicah. Zato sem prosil tajnika **Voglarja**, naj razpošlje k polkom ljudi, ki bi privedli vsaj po enega slovenskega častnika ali podčastnika v Narodni dom. Profesor **Voglar** je iz-

dal zadevna naročila dijakom, ki jih je bilo precej na dvorišču. Izbrani so oddirjali vsi ponosni kot »prvi jugoslovanski mariborski kurirji«, kakor sem jih pozdravil jaz. —

Moje zmage nad številnimi nemškimi višjimi častniki smo bili seveda vsi zelo veseli. Brez vsega dvoma je bilo moje iztrganje mariborske vojaške oblasti iz nemških rok odločilnega pomena ne le za osvobojenje Maribora, temveč tudi za vse poznejše dogodljaje v mestu in na zunanjem področju mojega poveljstva. Vendar pa sem dobro čutil, da mi zanaprej ne bo več mogoče uspevati zgolj z odločnostjo in samozavestnim nastopom. Povrh sem si bil tudi v svesti, da bom za ves nadaljni razvoj in zlasti še za izid zgodovinskega boja za pripadnost Maribora in z njim tesno združene slovenske severne obmejne zemlje svojemu narodu edino le jaz odgovoren. In tudi ne dvomim: če bi bili iz kakršnegakoli vzroka izgubili Maribor in ob sebi umevno tudi težek del z njim spojenega Spodnjega štajerskega — bi naša javnost gotovo zvalila vso krivdo name.

Za rešitev velike in res težke naloge, ki sem si jo sicer naprtil sam, sem moral torej imeti tako visok vojaški čin, da bi mi zagotovil med civilnim prebivalstvom splošen ugled, med vojaštvom — tudi z razrahljano disciplino — pa slepo pokorščino. Za to sem od navzočih članov Narodnega sveta zahteval, da me imenujejo za generala. Po kratkem razgovoru — dr. **Verstovšek** se je nekaj obotavljal — dr. **Rosina** pa takoj potrdil brezpogojno potrebo tega imenovanja — so ugodili moji zahtevi. Dr. **Rosina** je takoj narekoval imenovanje besedilo juristu **Dobravnca**, ki je je od vesele razburjenosti dvakrat skazil na pisalnem stroju, tretji, pravilni izvod pa so podpisali dr. **Verstovšek**, dr. **Rosina** in prof. **Voglar**. Listina je v moji posesti.

Med tem so se že vrnili »prvi jugoslovanski kurirji«, toda žal, z uspehom samo profesorja **Voglarja** sin, ki je privedel Slobodnika in dva njegova tovariša-podčastnika.

Kako prav sem sodil in kako važno in nujno je bilo moje imenovanje za generala, so izpričali že naslednji trenutki.

Komaj sem bil namreč izdal navodila Slobodniku, se je pojavil odposlanec graškega vojaškega poveljstva (**Militär-Kommando Graz**) — brigadir **Ullmann** s svojim pribočnikom. Ko se je bil predstavil, mi je naznanil, da ga je odposlalo omenjeno poveljstvo v Maribor, »damit ich dem hiesigen Volksrate mit Rat und Militär an die Hand gehe« (da bi pomagal s svetom in z vojaštvom tukajšnjemu Narodnemu svetu). — Seveda nemškemu!

Zavrnil sem vsako njegovo in graško pomoč. On pa je kar nadaljeval, da ima tudi povelje vse potrebno poskrbeti za nastanitev enega popolnega pešpolka, ki pride ponoči v Maribor in je s posebnim naglasom po-

udaril, da vendar ne gre, da bi jaz kot major zapovedoval podpolkovnikom in polkovnikom. Odbil sem tudi to, češ, da **Militär-Kommando v Gradcu** nima sploh nobene pravice več vtikati se v mariborske vojaške zadeve, ker je postavljeno za **Spodnje Štajersko že novo jugoslovansko vojaško poveljstvo**, katerega glava sem jaz in bodem opravil v **Mariboru** in drugo s svojimi vojaki vse sam. Pokazal sem mu tudi imenovalno listino za generala, ki mu jo je raztolmačil njegov slovenščine večji pribočnik. Brigadir je silno osupnil in zaprošil, da bi se smel udeležiti še sestanka polkovnih poveljnikov in pripomnil, da je zanj slučajno izvedel na poti z železniške postaje.

To sem mu brez pomisleka dovolil in ker je bila 11. ura že proč, se kar brž odpravil z njim, njegovim pribočnikom, **dr. Verstovškom** in **dr. Resino** na okrajno glavarstvo. V pisarni **dr. Lajšiča** (ki je bil ta dan imenovan za poglavarja vsega mariborskega okrožja) so že čakali vsi pozvani poveljniki. Sporočil sem jim svoje imenovanje za generala in odredil, da se vojaštvo nemške narodnosti odpusti, ali pa zbira v **Dravski vojašnici**, od koder odide po mojih navodilih v **Nemško Avstrijo**. Vsi so sprejeli to mojo odredbo brez ugovora razen stotnika **47. pešpolka**, ki je zahteval »ves tren in sploh vse imetje tega polka, če že mora res iz **Maribora**.« Pa tudi tega stotnika je minila vsa objestnost, ko sem mu bil zapretel, da ga postavim kot upornika pred naš nagli sod. Za odhod, določenemu nemškemu oddelku, sem dodelil samo dva dvovprežna voza za prevoz častniške prtljage in živili za en dan.

Brigadir **Ullmann** se je nato kar hitro poslovil z besedami: »**Ich sehe, dass ich hier nichts mehr zu tun habe**« in se vrnil s prvim vlakom v **Gradec**, jaz pa sem odšel v meljsko vojašnico pripravljat za popoldne povelja in navodila.

Mojo naredbo, ki se je tikala mariborskega vojaštva nemške narodnosti, so dali poveljniki že okrog polne po vojašnicah razglasiti. Zato se je vršila izločitev nemškega vojaštva iz vseh polkov brez večjih zapletljivostev in s prav posebno naglico, če so naši zagrozili z orožjem. Sploh so pa vsi nemški vojaki, doma iz **Maribora** in okolice, precej, ko so bili izvedeli o za nas ugodnem prevratu, kar sami begali iz vojašnic. Ostali so le oni vestni nemški častniki, ki so imeli v oskrbi konje, orožje, skladališča ali podobne državne vrednote. Pa tudi ti so vse pustili in odšli, ko so dobili od nas potrdilo, da smo prevzeli njihov material.

Z veliko odločnostjo in zato zelo gladko se je vršila izločitev, oziroma razorožitev nemškega dela vojaštva v **topničarski vojašnici**.

Poročilo ognjičarja Slobodnika: »**Že dalj časa smo se pripravljali podčastniki, jaz, Anton Pirnat in**

»Alojzij Knavs, kako bi mogli streti vvlado tukajšnjih Nemcev in razorožiti nemško vojaštvo v slučaju državnega prevrata. Zanašali smo se pri tem v prvi vrsti na zavednost naših domačih fantov. Jaz sem zbiral v ta namen kot vodja polkovnega staleža zanesljive ljudi, ki mi jih je zlasti priporočal ognjičar Pirnat, ki je bil z moštvom v vvednem stiku.

»Dne 1. novembra prinesel mi je sinko profesorja **Voglarja** pismo s pozivom, da naj hitim v **Narodni dom**, kjer bom dobil razna navodila. Iz previdnosti sem odvezel skladališčnikom ključe in odpravil k zalogi streliva v **Bohovo dva Vac-lava Jenika** — očeta in sina, zavedna Čeha — oba desetnika, z nekaj topničarjev, da prevzemo tam stražo.

»V vojašnici je ostal poročnik **Vovk**, jaz, ognjičar **Knavs** in desetnik **France Mejač** pa smo tekli v **Narodni dom**, kjer sem z veseljem izvedel, da je naš tihi sklep že uresničil **major Maister**. Ta mi je dal povelje, da zberem ob času obeda, ko bo vse vojaštvo pri svojih oddelkih, moštvo nadomestne bitnice in razorožim ter odpustim nemško vojaštvo, slovenske ostanke pa združim.

»Naši nemški topničarji so bili po primernem pouku takoj pripravljeni, da odidejo, Slovenci, zlasti še **Kranjci**, pa so se vsi prostovoljno pridružili meni. Prisegli smo si, da »bomo kljubovali vsem zaprekam. Bilo nas je okrog 70. Zastržili smo izhode in vhode v vojašnici, ki se je kar brž spremenila v pravo taborišče. Vsi smo bili takoj na mestu in bili v teku ene ure oboroženi ter opravljeni, tako da smo že ob 15. uri zasegli tukajšnjemu nemški čučetemu, sicer pa domačemu **poljsko havbišnemu polku šte. 106 vse topove, konje in konjsko opravo**. Veselje je bilo gledati, s kakó vnemo, ponosom in zadoščenjem so se naši fantje polasčali orožja.

»Opazovali smo, kako žurno so vojaki **47. pešpolka** zapuščali svoje barmake zapadno nasproti naše vojašnice, ko so izvedeli, da so **»die Windischen«** v posesti topov. V najkrajšem času je bil ta polk brez moštva in brez častnikov. Žal je bil njihov poveljnik dopoldne tako skrben, da jih je iz polkovnega skladališča popolnoma novo oblekel in oborožil.

»Zasedli smo takoj najpomembnejša skladališča, zlasti materialno in monturno od **poljsko havbiškega polka šte. 106**, kjer se nam je posrečilo, kljub poznejšim vlomom, ohraniti državni material, ki ga pozneje dolgo sploh ni bilo mogoče dobiti in je bil torej za novo ustanovljeni jugoslovanski topniški polk velike vrednosti.

»Oboroženi smo se razpostavili na dvorišču, izpregli topove in čakali nadaljnjih ukazov. Ko so spoznali nemški vojaki **poljsko-havbiškega polka šte. 106**, da se jim ni treba ničesar bati, so obvestili svoje častnike, ki so nato začeli kapati v vo-

»jašnico. Bili so vidno potrjeni in zelo neradi so se končno zadovoljili s potrdili, da so res izročili topove in drugi material nam. Popoldne sem povabil **stotnika Bernharda**, strpnega Nemca v **poljsko-havbiškem polku šte. 106**, s seboj v **Narodni dom**, kjer je tudi on dobil zaželeno predajno potrdilo.

»Ob tej priliki sem javil generalu **Maistru**, da je bitnica oborožena in v pripravljenosti. Potem smo stalno zasedli topniško vojašnico in ponožili stražo v skladališču za streličivo v **Bohovi**.«

Med dopoldanskimi vojaškimi dogodki je imel mariborski občinski svet tajno sejo. Navzoč je bil tudi **mariborski drž. poslanec Wastian**, ki je prinesel iz **Gradca** za mesto vse polno važnih novic in bil na občinski seji ves čas glavni govornik.

Poročal je, da je zahteval **mariborski Narodni svet** na sestanku z avstrijskimi odposlanci zase vso politično upravo na **Spodnjem Štajerskem**. Ko sta se zastopnika nove graške upravne vlade **dr. Mayrhofer** in **gospodarski poverjenik dr. Wutte** temu upirala, jim je zagrozil **dr. Verstovšek**, da v odklonilnem slučaju prepreči ves izvoz živil iz **Spod. Štajerskega** proti severu. Tudi je zahteval **mariborski Narodni svet** zase popolno samostojnost o načinu prehrane za **Štajersko**. V takih škripcih so **dr. Wutte, dr. Mayrhofer** in on sam (**Wastian**) ugodili zahtevi **Narodnega sveta**. **Wastian** je naglašal, da so to tem lažje storili, ker pojde pri nameravani oddaji političnih voditeljskih mest samo za nekake gospodarske uradnike in bodo vsa ta imenovanja sploh le začasna — nasproti pa bodo imeli Nemci, kar se tiče prehrane, samo dobiček.

Zagotovljena je tudi nedotakljivost **samouprave Maribora**. V istem smislu se je zavzel **Wastian v Gradcu za Ptuj**.

Povdarjal je tudi, da bo treba delo likvidacije **avstrijske države** voditi prav posebno razumno, premetene in krepko ter da je položaj mesta sicer težek, nikakor pa ne brezupen zlasti ker imajo Nemci za bližajočo se pogajanja odlično protimoč v rekah in je torej pričakovati, da se jim izpolnijo njihove nacionalne želje. Sploh pa je z ozirom na prehrano dežele sporazum s Slovenci neizogiben.

Wastian je dalje priporočal, da preurede Nemci svoje predvojno mišljenje in ravnanje in začno računati z novimi razmerami. Naravno je tudi, da se Nemci na nobenih pogajanjih ne smejo kazati gospodov, **Slovence** pa imeti za ljudi nižje vrste: enega Slovenca ali dva bodo morali sprejeti celo v prehranjevalni svet.

Vse bolj, kakor **Slovencev**, pa je bilo treba po **Wastianovem** mnenju okleniti se **mariborskih nemških socialnih demokratov**, ker so njihovi zastopniki dotlej še na vseh pogajanjih kazali toliko razumevanja za

nastale težke razmere, da bodo mariborskim Nemcem v skupnem delovanju krepka opora, posebno ker je tudi vlada na Dunaju pretežno socijalno demokratska. Pri narodno-političnih razhajanjih s Slovenci pa bo za mariborske Nemce še prav posebne važnosti sodelovanje socijalnih demokratov, ki so kar brez vseh vinkov priznali, da niso nikaki dodevni brezdomovinci, temveč da bodo nemški socijalni demokrati gotovo podpirali priklopitev Maribora k Nemški Avstriji. Treba bo torej že iz narodnostnih ozirov to močno skupino upeštevati in pritegniti k skupnemu delu.

Na Wastianove besede se je sklenilo, da dobe v mestnem gospodarskem svetu Nemci 16 glasov, socijalni demokrati 4, Slovenci pa 2, to pa zato, da se po tem številnem razmerju zastopnikov »že na zunaj pokaže moč posameznih strank.«

V sledeči razpravi, glede na vzdrževanje reda v mestu za čas vojaškega navala s fronte, je večina občinskega sveta ugotovila, »da zadostuje za to službo obstoječa mestna straža.«

Previdni in nezaupljivi podžupan Nasko je sicer ponovno sprožil vprašanje mariborskega nemškega vojaštva in zahteval zagotovitev njegove pomoči mestu, toda poslanec Wastian ga je zavračal in je pojasnjeval, da je bil v tej zadevi z magistratnim svetnikom dr. Valentinom že v Gradcu pri gospodarskem poverjeniku dr. Wutteju. Ta jima je zagotovil, da se je sklenilo, da se Maribor priključi vojaškemu območju nemško-avstrijske države. En popolen madžarski polk je že določen za Maribor.

Wastian je še omenil, da je dobil pooblastilo za izjavo, da je mesto res že uvrščeno v ozemlje, ki sklepčno velja za podrejeno nemško-avstrijs-

kemu vojaškemu poveljstvu v Gradcu in da bo vojaška oblast vse stori-la na korist Maribora in za njegovo priklopitev k Nemški Avstriji.

Dr. Orosel se je pa v zvezi z izvajanjem podžupana Naska vendar še potegoval za pomoč 47. pešpolka, češ da bi se tej varnostni odredbi ne mogli upirati niti Slovenci niti socijalni demokrati, a Wastian je zopet nasprotno poudarjal, da je treba o vseh vojaških ukrepah prej zediniti se s Slovenci in socijalnimi demokrati. Pač pa naj se župan takoj po tem sporazumu dogovori z graško vojaško oblastjo o nujni priskrbi oborožene pomoči za Maribor.

Te važne Wastianove izjave nam kažejo, kako globoko se bil mariborski Nemci, graška vlada in tamkajšnje vojaško poveljstvo prepričani, da pripade Maribor Nemški Avstriji. Tudi je jasno, da so imele graške vojaške in civilne oblasti prav resno voljo izpolniti vse obljube, ki so se tikale obdržanja, oziroma osvojitve Maribora za Nemško Avstrijo. Živ dokaz temu je bil njihov odposlanec brigadir Uilmann, ki je prispel v Maribor: uredit potrebno za nastanitev enega polka in v podporo Volkstratu.

Pravična Usoda pa je ukazala drugače: ko so se mariborski občinski svetovalci po Wastianovem poročilu potolaženi in polni upanja razhajali iz mestne posvetovalnice — sem bil jaz že gospodar Maribora, sem že odpravil brigadirja Uilmanna in s tem preprečil prihod madžarskega polka. —

24 ur pozneje bi bil vsak naš boj za Maribor — bodisi besedni, bodisi z orožjem — prepozen in zato brezuspešen.

sicer povzročeno od strani opozicije, čeprav to Pribičevič taji, vendar je šla vlada kolikor mogoče na to, da se pride do sporazuma. Vlada g. dr. Korošca ima pred vsem namen, da se pride do sporazuma in da se prepreči generalska vlada. Da bi bila nova vlada sestavljena iz raznih — strokovnjakov, kakor to napovedujejo, tudi nima prave podlage, ker so vendar stranke kot zastopnice naroda tiste, ki nosijo odgovornost za vlado, katero podpirajo.

Opozicija sama po svetu. Po ponesrečenem romanju v Berlin in v Prago sta se sedaj podala dva druga romanja po svetu in sicer dr. Kežman v Pariz in dr. Trumbič v London. Tam jih poslušajo in — molčijo, češ, domače stvari uredite doma!

Seja Jugoslovanskega kluba v Mariboru se je vršila pretekli teden. Poslanci so razpravljali o tekočih poslih in o državnem proračunu.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Tudi Češka ima trdoglavo opozicijo. Na Češkem se vršilo že ves te-

den velike slovesnosti ustanovitve čehoslovaške republike. Tudi tam opozicija ne priznava deseletnice in se ne udeležuje slavnosti.

Madžarski kralj bi naj bil po prizadevanju Bethlena, ki hoče izpolniti vsako željo Mussolinija, neki italijanski princ. Ker pa niso vsi za njega, imajo pa le eno krono, se bodo še dalje prepirali o kralju.

Mussolini ima denarja, da je kaj! To vam bo sedaj preko Albanije in severne Grške speljal velikansko železnico do Carigrada. Albancem čela vse ceste, zida bolnice itd. itd. Prijetno je biti albanski kralj, dokler živi Mussolini! Pač pa ni prijeto biti italijanski državljani, ki morajo vse te velikanske izdatke — plačati!

Ča ali proti Rusiji, to je v Evropi še vedno nerešeno vprašanje. Te dni potuje francoski general Leron skozi vse manjše države, ki meje na Rusijo. To se spravlja v zvezo z delom, da se ustvari protiruska zveza teh obmejnih držav, kar bo najbrže res. Rusija je to začutila in tekom nekaj dni so se pobotale vse med seboj se prepirajoče skupine, češ, da je Rusija v nevarnosti.

Amerika in Rusija sta se že zelo približali in to na gospodarskem polju. Kdo ve, če ne bo tudi Amerika prehitela Evropo?!

POLITIČNI RAZGOVORI

V kleti so bili. Saj je bilo dosti dela v kleti! Dokončali so trgatve, pa so se oddahnili in porazgovorili.

Gospodar je bil poslal v trafiko po nekaj tobaka. In smola je hotela, da je bil tobak zavit v neprodan »Kmetijski list«. Šaljivec ga je takoj imel v rokah in se začel krohotati vanj.

»Bele fleke ima ta list, gotovo ima koze ali pa kozle«, je začel razgovor šaljivec in kazal list, ki je bil do tretjine pobeljen — prazen in čez zapisano: Zaplenjeno.

»Kaj neki je pisal«, je radovedno vprašal sosed-župan.

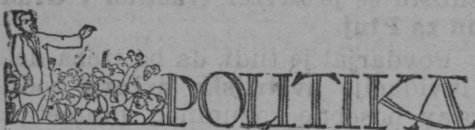
»Kaj«, je odgovoril gospodar, »kot vedno. Laži, ki bi naj netile požar, ki bi naj tako zapeljale slovenskega kmeta, kot so ga svoj čas hrvaške laži že zapeljavale.«

»Laže pa »Kmetijski list« bolj kot pes teče«, je posegel vmes šaljivec. »Kako si je izmislil one o dr. Korošču, da je framazon, pa drugi teden, da prestopi v pravoslavje, pa sedaj, da je v politični službi samega papeža. Vse pa res ne more biti dr. Korošec, če tudi je eden najbolj zmognih in pridnih Slovencev.«

»Kdo pa zapleni list?« je vprašal prav oblastno občinski tajnik.

»Policija ima to nalogo. Sodnija pa potem še posebej o tem sklepa. In je potrdila zaplembo!

»Pa drugi nima nihče te pravice?« je nadalje vpraševal tajnik. Videlo se mu je, da bi rad stopil v službeno

V NAŠI DRŽAVI.

Za čimvečjo avtonomijo se izjavljajo tudi srbski krogi, ki vedno bolj uvidevajo, da je bila politika g. dr. Korošca in vsega slovenskega naroda, ki je vseh deset let to dosledno povdarjal, najbolj pametna. Taka preureditev države bo veliko pripomogla k notranjemu miru in napredku ter k zunanjemu kreditu.

Kredit države je po vestnem prizadevanju vlade dr. Korošca zopet tolik, da mu vse laži in nasprotstva od strani opozicije nič več ne škodijo. Da je to res, kaže sklep velikega posojila v znesku 1.200.000.000 Din, ki ga država dobi za dobo 35 let po 6½% od švedske finančne skupine.

Z novimi vladami so zopet začeli. Svoj čas so skozi pol leta vsaki dan pisarili: jutri bo nova vlada. Upanje so se začeli delati zaradi posredovanja g. Savčiča. To posredovanje je

delovanje. Gospodar je to razumel in dejal:

»Mi vsi imamo pravico, da zaplenimo nam nasprotno časopisje na ta način, da ga izrinemo iz slednje hiše in upostavimo našega »Slovenskega Gospodarja«. Ta teden, ko je tiskovni teden, zaplenimo list popolnoma! Naj roma nazaj! Saj tako laže, da je enkrat celi zaplenjen in drugič tudi ves prazen. Z njim pa še naj gre njegova tetka »Domovina«.

»Pa bi bilo le škoda«, je dejal šaljivec, »kdo bo pa potem politične kozle streljal, kakor je recimo ta-le, ko pišejo, da — ni desetletnice.«

»Kake desetletnice?« je vprašal župan.

»Oni pravijo, da ni desetletnice, da torej ni deset let, kar je minila svetovna vojna in da se tega ni treba spominjati. Njim to ni bilo ljubo, da je minila, bili so pač »Kriegslieferanten«, ko smo mi stali na bojišču in smo z veseljem pohiteli domov. Pravijo, da ni deset let od tega, kar se je ustanovila naša država in smo Slovenci posebno še na Štajerskem tudi prišli do narodne svobode. Ni deset let, in ni desetletnice, ker oni niso v vladi!«

»Jim bo treba pač pratiko kupiti, če so za kako leto zaostali«, je prav »modro« pogruntal šaljivec.

»Ne«, je ugovarjal sosed, ki je tudi hotel biti šaljiv: »Saj so preteklo nedeljo prišli iz Hrvaške v Celje gledat, koliko je ura in če je res deset let od tega, kar so oni zasedli »Deutsches Haus« v Celju, odkoder sedaj veje isti protislovenski duh, kakor prej!«

»Pa res, to je bil hec«, je dejal šaljivec. »Jaz sem bil v Celju, na shod nisem šel, ker so šli nanj sami Hrvati. Od strani sem jih gledal. »Živijo jaz!« so klicali samim sebi, od Slovencev jih je bilo le malo, ki so jih pozdravljali.«

»To je bil res hrvaški shod v Sloveniji. S tem smo dokazali, da nismo taki kot radičevci, ki političnega nasprotnika kar ubijejo. Mi celo jih pustimo, da se iz Hrvaške pripeljejo in pri nas zborujejo. Tega pa jim ne pustimo in jim tudi v bodoče ne bomo, da bi v našem imenu govorili. Slovenski narod še posebno ob desetletnici povdarja svojo zvestobo dr. Korošcu, svojemu zvestemu ter požrtvovalnemu voditelju!«

»Pa ga dajmo kozarec na njegovo zdravje«, je pripomnil šaljivec in opozoril gospodarja, da ni pozabil — stare slovenske gostoljubnosti.

Družinska pratika

za leto 1929

je izšla in se dobiva po vseh knjigar- nah in trgovinah po celi Sloveniji v izredno lepi opremi in z zelo bogato vsebino. Cena komadu Din 5.— brez poštne. Zahtevajte povsod le to edino našo »Družinsko pratiko«.

Tiskovni teden od 4. do 12. novembra 1928.

Za katoliško časopisje.

Preganjanje katoliške Cerkve, duhovnikov in vernikov v Mehiki je vzbudilo po katoliškem in nekatoliškem svetu vprašanje: »Zakaj in kako je prišlo do tega krutega preganjanja? Ali so mehiški katoličani tako slabi, da se niso mogli obraniti?« Slabost mehiških katoličanov ni v njihovi veri. Kar se tiče zvestobe v veri, so mehiški katoličani za časa preganjanja bridko preizkušnjo sijajno prestali ter so vsemu svetu dali najlepše zglede največje zvestobe in vdanosti do vere in cerkve. Slabost, in to velika slabost mehiških katoličanov je bila v tem, da so se premalo brigali za javno življenje, marveč so ga popolnoma prepustili protikrščanskim strankam in nekrščanskim listom in časnikom. Ker niso imeli opore v krščanski politični stranki in ker niso imeli močnega obrambnega orožja dobro razvitega in razširjenega časopisja, je lažljivo in hudobno svobodomiselstvo švignilo z bičem ter neusmiljeno udarjalo po mehiškem katolicizmu.

Pogubonosni vpliv slabega časopisja.

Tako se dogaja povsod, kjer katoliškemu ljudstvu ne stoji ob strani močno krščansko časopisje. Tako se je francoskim katoličanom godilo pred 25 in 30 leti. Takrat je protiversko framasonstvo (prostozidarstvo) napravilo splošen juriš (napad) na katoliško cerkev, katero je izrinilo iz šol in vsega javnega življenja. Član prostozidarske lože Combes je kot ministrski predsednik v letih 1902 do 1905 dovršil delo razkristjanjenja francoske državne šole ter izvedel popolno ločitev države od cerkve. Kako se mu je mogel posrečiti ta strašen napad na katoliško cerkev in njene pravice? S pomočjo nekrščanskega časopisja. To je priznal Combes sam, ko je v dunajskem listu »Neue Freie Presse« o protikrščanskih francoskih časnikih in njihovem vplivu na ljudstvo izrazil to-le sodbo: »Brez pomisleka lahko trdim, da so radikalni in socialistični časopisi odtrgali od katoliške cerkve dve tretjini, morda celo tri četrtine vernikov.«

Combes je s temi besedami prav dobro in točno izrazil pogubonosni vpliv liberalnega in socialističnega časopisja. Nekrščanski časniki trgajo ljudi od katoliške cerkve. Nemo-goče je, da bi človek, ki stalno prebira liberalne ali socialistične liste, bil vnet pristaš cerkve ter bi se vnel za verske ideale. V njem verska vnema vedno bolj in bolj pojema in naposled je njegova vera podobna iskri pod pepelom, ako ni popolnoma ugasnila. Treba je samo pogledati ljudi, ki so stalni čitatelji nekrščanskih časnikov, da se takoj preverimo o tem, kako nekrščansko časopisje ljudi trga od cerkve ter duši v njih versko misel. Odtrgan od cer-

kve, oropan zaslombe, ki jo nudi človeku vera, tava tak človek in drvi v lastno nesrečo. Ako se vprašamo: Odkod to, da je v Sloveniji dandanašnji toliko samomorov in da je med samomorilci v največjem številu zastopana mladina, dobimo nekrščanski odgovor: Tega je krivo nekrščansko slovensko časopisje liberalnega in socialističnega duha. Tako časopisje je največja nesreča za narod, kateremu koplje grob z — ugonabljanjem mladine.

Krščanska dolžnost dela za dobro časopisje.

Ako bi ne bilo drugega nagiba, bi že sama ljubezen do našega naroda in skrb za njegovo bodočnost nas morala bodriti za borbo, odločno in nepopustno borbo zoper vse nekrščansko časopisje od »Jutra« in »Domovine« preko »Kmetkega lista« do raznih socialističnih časnikov, ki izhajajo v naši domovini. Dobro delo v službi naroda opravljamo, ako se borimo zoper slabe liste in časnike. Dobro delo v službi vere in cerkve vršimo, ako delamo za razvoj in razširjenje krščanskega časopisja. K temu delu nas vabijo naši cerkveni poglavarji, njim na čelu rimski papež. Pij X. je početkom leta 1909 po nekem francoskem pisatelju sporočil francoskemu ljudstvu in vernikom med drugimi narodi ta-le opomin: »Da, da, tisk! Še vedno se ne razumeva njegov pomen. Ne verniki in ne duhovniki se ne pečajo s tem, kakor bi bilo potrebno. Obžalovanja vredno dejstvo je, da se krščansko ljudstvo danes vira in zastruplja z brezbožnimi časniki. Zastonj zidate cerkve, obhajate misijone, gradite šole. Vsa vaša dobra dela bodo uničena, vsi vaši naporji so zaman, ako ne umete istočasno uporabljati obrambnega in napadalnega orožja katoliških časnikov.«

Mi katoliški Slovenci nočemo, da bi vsa naša dobra dela, katera smo izvršili mi ali naši predniki, bila uničena. Mi nočemo, da bi vsi naši naporji bili zaman. Zato moramo uničiti slabo časopisje ter zmanjšati do najnižje mere njegov pogubni vpliv. Dobro, krščansko časopisje pa moramo podpirati duhovno in gmotno ter se truditi, da se izpolni in razširi ter tako postane za katoliško ljudstvo krepko obrambno in napadalno orožje.

Skrb za katoliške časnike in liste je naloga vsakega kristjana, naj si bo star ali mlad, moškega ali ženskega spola. Delo za razširjenje dobrega časopisja pa je predvsem naloga naše mladine. Sam papež Pij XI. opominja mladino na to njeno dolžnost. Mesca marca 1928 je sedanji sv. Oče pri sprejemu odposlanstva katoliške mladinske organizacije Italiji naslovil na mladino ta-le resni opomin: »Časopisje je v sedanjih dneh ena največjih sil, ker more biti ali najusodnejša ali najdobrodnejša moč v življenju sveta in celo tudi

cerkve. Bila je sveta misel vaših voditeljev, da so vas o tem podučili. Nikdar ne boste mogli preveč storiti za dobre časnike. In če bi tudi ne storili nič drugega, kakor da delite dobre časnike in liste, bi že to bilo sveto delo.

Nikdar ne bomo mogli preveč storiti za dobre časnike. Storimo za to vsak, karkoli moremo! Sedanjí teden je tiskovni teden, posvečen agitaciji za dobre časnike in liste. Pojdimo v slovenske hiše in poglejmo, ali je v vsaki hiši »Slovenski Gospodar«! Če ga ni, naj se naroči! Razynamimo mlačneže, okrepimo omah ljivce! V vsako hišo »Slovenski Gospodar«, poleg njega pa za mladino »Naš dom« in še kakšen nabožen list. Dobro časopisje je za katoliško ljudstvo najboljša obrambno in napadalno orožje.

Tiskovni teden bodi teden vstrajnega in vestnega dela za slovensko katoliško časopisje, za razširjenje »Slovenskega Gospodarja« v vsako hišo! Presimo in vabimo gospode duhovnike, da po svoji znani požrtvovalnosti tudi letos store vse, kar

je le mogoče za razširjenje dobrega časopisja v svojem delokrogu. Slab časopis je kakor oni sovražnik, ki pride po noči in nasuje ljulike med pšenico, je kakor volk, ki se po noči prikrađe v stajo. Dober časopis pa je najboljši pomočnik pri modernem dušeskrbju.

Naša društva vabimo, da razširijo »Slovenskega Gospodarja« kar najbolj v svojem okolišu. To je tudi za društva sama dobro. Ali ne priobčuje »Slovenski Gospodar« vseh vaših prireditvev in to brezplačno? Ali ne agitira »Slovenski Gospodar« skozi celo leto za vse društvene prireditve? On za društva, zato pa tudi društva za »Slov. Gospodarja«!

Organizacije SLS potrebujejo stalnih in zvestih agitatorjev in borcev, ki podpirajo organizacijsko delo SLS. Boljšega, zvestejšega ni kot vam bo list »Slovenski Gospodar«. In tudi nihče ne bo toliko dosegel kot časopis. Zato delajte sedaj, člani organizacij SLS, za »Sl. Gospodarja«! On bo potem celo leto deloval za močno in zmagovalno SLS.

ZA NEDELJO

Ob grobovih.

Prišli so dnevi, ko bomo šli resni in zatopljeni v molitev na kraj, kjer počivajo naši rajni. Stali bodemo ob grobovih onih, ki smo jih poznali, ki so nam bili blizu, s katerimi so nas vezale v življenju močne in svete vezi. V teh grobovih počivajo oni, ki so nam dajali toliko ljubezni, ljubezni, ki je toliko skrbela, delala, trpela, žrtvovala. In ko bi mogli gledati pred seboj kakor na dlani notranjost onih, ki jih krije zemlja, kaj vse bi videli, koliko plemenitih misli in čustev, koliko ljubezni in usmiljenja do ubogih, koliko hrepenenja k lepemu, svetlemu življenju, koliko dela, napora in bojev, da bi se dvignili k temu življenju! In ko tako stojiš sredi med grobovi, pa misliš na vse one, ki so tam spodaj segnili, razpadli v zemljo in prah, pa misliš na vse to, kar so oni nosili v svoji notranjosti, pač moraš spoznati, kako nesmiselno je tisto govorjenje, ki ga lahko večkrat slišiš: »Človek je samo snov, s smrtjo je vsega konec.« S smrtjo naj bi bilo vsega konec! Tiste svetle in velike ljubezni tvoje matere, tvojega očeta naj bi ne bilo nikjer več, tistih plemenitih misli in čustev, tistega hrepenenja in prizadevanja kvišku, k luči, naj bi ne bilo nikjer več! Človek naj bi bil samo snov, ki nazadnje segnije in razpade! Kako bi bilo mogoče, da bi ta snov nosila to veliko ljubezen, te plemenite misli, to hrepenenje in prizadevanje navzgor? Ne, ta ljubezen, te lepe misli, to hrepenenje kvišku, ki so ga nosili v sebi oni, ki sedaj gnijejo in razpadajo dol v grobovih, pač govori dovolj jasno: Človek ni samo snov, ki je vzeta iz zemlje, človek nosi v sebi nekaj, kar je

iz višjega, lepšega, duhovnega sveta, od Boga, kar ne mine in ne razpade, temveč živi večno.

Ko stojimo ob grobovih, nam uhajajo misli nehote v preteklost, v tiste čase, ko smo še živeli skupaj z onimi, ki trohnijo v grobovih, se spominjamo, kako je bilo takrat, ko je še gospodaril rajni oče, ko je še hodila in ukazovala po hiši pokojna mati. Se nehote spomnimo, kako je bilo takrat življenje, kako so ti, ki so nas zapustili, tako trdno in neomajno verovali, kako so bili udani Cerkvi, kako so bili pobožni, kako pošteno, krščansko je bilo njihovo življenje. To je res bilo pravo občestvo svetnikov, to mišljenje in življenje naših rajnih je bilo res pravo občestvo s svetim, je bilo občestvo, je bila življenjska skupnost z Bogom že tukaj na zemlji, to pa jim je tudi prineslo občestvo, skupno življenje z Bogom tam v večnosti. Žalibog, danes mnogi, ki še gredo na grobove svojih rajnih, stojijo ob njih kakor tujci, brez duhovne, srčne zveze z onimi, ki počivajo v njih. Vera, molitev, življenje njihovih prednikov se jim zdi ne moderno, smešno. Pa kako bi jim ti iz svojih grobov radi zaklicali: »Kako ste se nam izgubili, kako niste več naši, niste več našega duha, kako nimate več skupnosti z nami, ne skupnosti z Bogom!« Da, kako so nam ti dnevi, ko gremo na pokopališče, ko hočemo zopet obnoviti zvezo z rajnimi, velik opomin: »Vrnite se k naši trdni veri, k naši molitvi, k našemu mišljenju, k našemu življenju, tako boste zopet naši, po nas pa božji!«

In kdo bi ne poslušal tega klica, ki govori te dneve naši duši! Le vmišlji se nekoliko v resnobo teh dni! Turobno zvonjenje, luči na grobovih, v katerih trohnijo telesa, katerih duše so pa šle v hišo svoje večnosti, šle v svojo večno, neizpremenljivo us-

do. Letos še gledaš vse to, prihodnje leto pa lahko vse to velja že tebi! Tvojemu telesu, ki bode trohnelo v zemlji, tvoji duši, ki bo v hiši tvoje večnosti! Na grobovih rajnih prižigamo luč in jim pravimo: »Večna luč naj jim sveti!« To kraljestvo večne božje luči, v kateri najde človeška duša svoj mir in svojo srečo, je cilj, ki naj bi ga dosegli mi vsi. Naj bi ga! Ali ga pa res bodemo? Te resne dneve, ki nas vežejo z drugim svetom, si dajmo odgovor na vprašanje: »Ali grem nasproti svojemu cilju? Ali je moje življenje tako, da rastem vedno bolj noter v kraljestvo večne luči?«

Vernih duš dan. Kakor je razvidno iz spisov cerkvenih očetov, je bila že pri prvih kristjanih navada, da so molili za svoje pokojne, posebno za one, o katerih so mislili, da se morajo na onem svetu še očistevati, da bodo vredni stopiti pred najsvetejše božje obličje. Spominjali so se jih še zlasti pri daritvi sv. maše. Leta 998 pa je vpeljal opat Odilo v znamenitem samostanu Clugory na Francoskem poseben dan, ob katerem naj bi se spominjali rajnih in za nje molili. Določil je za to 2. november. Ustno izročilo trdi, da je to storil na prošnjo nekega duhovnika, ki je imel prikazni, v katerih je gledal trpljenje rajnih. Nekaj časa se je ta dan obhajal samo v tem samostanu, potem so ga vpeljali še v druge samostane, naposled se je obhajanje tega dneva med ljudstvom splošno priljubilo in tako se je po vsej cerkvi začel obhajati vernih duš dan. Cerkve opravljata ta dan posebne molitve za vse rajne, verniki darujejo za nje molitve, odpustke, dobra dela. Tako je ta dan lepa prilika, da se vsako leto zopet vpostavi vez med nami in našimi rajnimi, na katere žalibog pa velikokrat pozabimo, čeravno oni morebiti tako potrebujejo naše ljubezni in pomoči. Papež Benedikt XV. je tudi dovolil, da smejo duhovniki ta dan darovati tri sv. maše, kakor na Božič, da se lahko nakloni tem več pomoči mrtvim, katerih število je zlasti med svetovno vojsko tako zelo naraslo.

Več katoliške samozavesti! Na Ogrskem so v začetku meseca oktobra obhajali 20. veliki katoliški shod. Govorniki na njem so predvsem poudarjali, da naj imajo katoličani več samozavesti, da se svojega verskega prepričanja ne sramujejo in pred drugimi ne skrivajo, češ, da je naša krščanska vera najmanj toliko pametna kakor nevera in da katoličani za dobrobit ljudstva gotovo storijo toliko, kakor drugi. Opomin, ki je gotovo umesten tudi za katoličane po drugih deželah.

»Vspehi« brezverske vzgoje. Na Nemškem je posebno po mestih velika agitacija za brezversko vzgojo in se je v resnici posebno v letošnjem šolskem letu dalo vpisati veliko otrok »brez vere«, ki ne obiskujejo verouka. Kaželo se pa tudi že na

sledki! Na različnih šolah na Pruskem so morali v nekaj mesecih kaznovati 467 otrok radi raznih prestopkov proti pravosti. V nekem mestu so zdravniško ugotovili, da je bilo na višji dekliški šoli 30% učenk bolanih na boleznih, ki so posledice — razuzdanega življenja. Kedaj se bodo ljudem odprle oči?!

NOVICE

Duhovniške vesti. Za provizorja v Sv. Petru pri Mariboru je imenovan tamošnji kaplan g. Matko Krevh. — G. Franc Rakun, kaplan v Pišecah, je prestavljen v Marenberg. — G. Alojzij Potrč je nastavljen v Pišce. — Župnija Št. Peter je razpisana do dne 6. decembra.

Na novem stroju! Današnja številka »Slovenskega Gospodarja« se je stiskala na rotacijskem stroju. To je poseben stroj za tiskanje časopisov. Dosedanji stroj je pri tako veliki nalogi lista težko vršil svojo nalogo. Tiskali smo »Slovenskega Gospodarja« v dveh oddelkih, najprej zunanje štiri liste, potem notranje štiri. Papir smo imeli dosedaj v polah, ki so se vlagale v stroj. — Po novem načinu tiskanja se vlije vse strani »Slov. Gospodarja« v okroglo plošče (rotacija), ki se pritrjuje na cilindar in se tiska ves »Slovenski Gospodar« nankrat. Papir pa se odvíja od velikanskega okroglega zvitka. Stroj deluje razmeroma zelo hitro, če treba tudi do 6000 izvodov na uro. — Tiskarno sv. Cirila je ta stroj mnogo stal. Naročila pa ga je, da bo »Slov. Gospodar« lahko bolj nov, pravočasno natiskan in da pride naročnikom pravočasno v roke. Cena »Slovenskemu Gospodarju« pa se kljub temu ni povišala. Povišala se bo samo naročnina za četrt leta od 8 do 9 Din, pa ne zaradi lista kot takega, ampak zato, ker so se podražile položnice in vpisi pri čekovnem uradu v enaki izmeri. Cena za letno naročnino ostane 32 in polletno pa 16 Din. — Ker je Tiskarna sv. Cirila žrtvovala velikanske svote, da je kupila ta poseben stroj za »Slovenskega Gospodarja«, bodi to vzgled in bodrilo vsem prijateljem našega priljubljenega »Slovenskega Gospodarja«. Ni vam treba denarnih žrtev vzeti nase, vzemite le to žrtev, da rečete prijatelju ali znancu, ki ni na naš list naročen, da to takoj stori! — Vse za povzdigo našega tiska!

Zdravstvena služba v mariborski oblasti se je uredila s posebnim pravilnikom. V celoti bo 74 zdravstvenih okrožij in ta so razdeljena po okrajih — v celjskem 8, v čakovskem 3, v dolnje-lendavskem 3, v dravogrjskem 6, v gornjegrajskem 3, v konjiškem 4, v ljutomerskem 5, na levem mariborskem bregu 8 in na desnem 7, v murskosoboškem 4, v preloškem 3, v ptujskem 9, v slovenjgraškem 4 in v šmarnskem 4.

Skupno proslavo desetletnice sta izvršili mariborska in ljubljanska oblast na ta način, da sta se oba obl. odbora udeležila skupne službe božje, ki jo je opravil največji slovenski vladika škof dr. Jeglič.

V ljubljanski oblastni skupščini so se tudi hudo spoprijeli. Neki radičevac inž. Zupančič je predložil radičevsko navdahnjen sklep, ki ga pa skupščina ni hotela priznati kot nujnega, pa je očital našim poslancem, da se skladajo s Punišem Račičem. Bil je izključen od osmih sej! — V nadaljnjih sejah je skupščina sprejela cestno uredbo, uredbo o okrajnih zastopih in cestnih odborih in drugih zadevah. Poslanci s štajerskega dela ljubljanske oblasti so stavili več predlogov, ki so bili sprejeti.

Zborovanje mariborske oblasti se vrši od dne 5. novembra dalje. Glavna točka je proračun za prihodnje leto.

Pogreb umrlega župnika g. Matija Štrakla pri Sv. Petru niže Maribora je zbral njegove številne prijatelje iz duhovniških vrst ter množine udanega mu ljudstva. Pogreba se je udeležilo do 60 duhovnikov. Sprevod je vodil dekan in stolni kanonik Franc Moravec. Sv. mrtvaško opravilo je imel kanonik Franc Časl ob asistenci pokojnikovih rojakov dr. Slaviča in prof. Kardinarja, poslovilno besedo mu je govoril kanonik dr. M. Vraber. Spremili so pokojnega na zadnji poti narodni poslanci dr. Hohnjec, Žebot in Pušenjak, oblastni predsednik dr. Leskovar in odbornik Kranjc in gerent okrajnega zastopa dr. Veble. Tiskarno sv. Cirila, kjer je pokojna tudi svoj čas deloval, je zastopal ravnatelj monsignor dr. Anton Jerovšek. — Pogreb je pokazal, kako narod ljubi in spoštuje svoje dobre in delavne duhovnike.

Ogenj je podtaknil. Že drugič je pogorel tekem enega leta posestnik Franc Goršak v Zavodniku pri Krškem. Ogenj mu je neznan zlobnež podtaknil. Zgorelo mu je vse, kar je imel v gospodarskih prostorih, razen živine.

Dotó brez neveste je hotel imeti — mlinar Josip Erhart iz okolice Subotice. Bogato vdovo Drobino je pregovoril, da je prepisala vse imetje na njega in mu izročila nad milijon din. Ko se je to zgodilo, pa je nevesto nagnal. Toda sodnija take ženitve ni dopustila.

Splav se je razbil preteklo soboto na mostnem stolpu pri Mariboru. Splavarji so se sicer rešili, ali les je šel po vodi in denar tudi seveda!

Ne prepiraj se s pijancem! V vasi Hrastje na Dolenjskem je neki pijanček Granc razsrdil s svojo nadležnostjo jezljivega soseda Pegana tako, da je pograbil ta vile in ga udaril po glavi. Udarec je bil tako nesrečno usmerjen, da je Granc še isti dan v bolnici umrl, Pegan pa še isti dan moral v zapor zaradi uboja.

Žganje — smrt za otroka. Vsako preveliko uživanje žganja uničuje še celo odraslemu človeku njegovo telesno zdravje, veliko bolj pa še otrokom. Ako otroci pijejo žganje, zao-

stanejo v telesnem razvoju, pa tudi lahko naenkrat umro. Tako se je zgodilo tudi pretekli teden v neki vasi pri Vinkovcih, kjer sta dva otroka do pet leta stara pila žganje in je eden kar na licu mesta umrl. Zastrupil se je z alkoholom.

Strup — ni mošt! V neki viničariji pri Sremski Mitrovici sta stali na mizi dve steklenici, v eni sadni mošt, v drugi raztopina sode. Pa je hotela služkinja piti mošt, a je pila raztopino sode. V bolnici so ji sicer izpraznili želodec, pa je kljub temu kmalu umrla.

Kureševa — nedolžna? Prva vest o Kureševi, to je o oni Slovenki, ki je bila v Parizu obsojena na smrt, so bile tako strašne, da jih ni bilo mogoče objaviti. Zdaj pa je prišlo poročilo, da so se pričezoper njo zapletle v nejasne in nasprotujoči si izjave. Kureševa ne prizna nobene krivde. Toliko je gotovo, da je obglavili ne bodo, če je tudi kriva. Ako pa se bo dvom o njeni krivdi večal, se bo sodno postopanje sploh obnovilo.

Prvi jugoslovanski zrakoplov, v celoti v Jugoslaviji narejen, je vzletel v nedeljo, dne 28. oktobra. Izvršila ga je tvrdka »Ikarus« v Novem Sadu. Skušnjo je dobro prestal.

Svarilo sadjarjem v Slov. goricah! Po župnijah okoli Pesnice Kungote in Št. Ilja hodi neki gladko obriti in gosposko obležen mož v spremstvu z nekim človekom, ki ima šmarnsko-slatsko narečje. Ta dva nepoklicanca lovita sadjarje v teh krajih in »kupujeta« jabolka brez denarja. Nagovarjata manj poučene kmete in kmetice na prodajo sadja z nekimi velikimi tiskanimi »pogodbami«. Opozarjamo tem potom vse naše ljudi, danaj bodo pazljivi in se po nepotrebnem nikjer ne podpisajo. Letos se dobri kupci kar trgajo za slovenjgorska jabolka, radi tega ni treba prodajati božjega daru neznanim ljudem brez denarja. Bodimo z neznanimi ljudmi sicer prijazni, kolikor je ravno treba, a »na puf« mu ničesar n edajmo! Posebno pa se varujte dati takim ljudem, ki jih ne poznate, kak podpis! — F. Ž.

Okrajno cesto od Lajtersberga proti Sv. Lenartu je prevzel oblastni odbor. Te dni so začeli navažati trdi drobljeni gramoz na to cesto. Poseben stroj-valjar tlači prodec in nato še povrh posipajo drobnega peska. Na ta način hoče oblastni odbor to galvno cestno žilo iz Maribora čez Slovenske gorice proti Murskemu polju temelito popraviti, jo na nekaterih mestih tudi razširiti in glavne nagle ovinke izravnati. Prebivalstvo Slovenskih goric bo oblastnemu odboru gotovo zelo hvaležno za to delo. — Okrajni zastop mariborski je za popolnoma dovršil preložitve nevarnega strmega in mokrega klanca pri Rajzmanu blizu Jarenine. Na stotine vozov gre dan za dnevom čez ta prelaz, ko vozijo kmetje zabolka, vino in sadni mošt v Maribor in na Pesnico. Ljudstvo priznava, da moške pri oblastnem odboru in okrajnem zastopu res mnogostorijo v sadnem

času za zboljšanje naših cest. Ne pozabimo, da so to možje naše SLS!

V **Negovi** je bilo v nedeljo, dne 28. oktobra, politično zborovanje. Zboru, ki je bil prav dobro obiskan, je predsedoval župan Klemenčič iz Ivanjceva. Narodni poslanec dr. H o h n j e c je v poldrugo uro trajajočem govoru s poljudnimi besedami raztolmačil politične in gospodarske razmere v naši državi. Pojasnil je namene sedanje vlade, kateri načeluje predsednik SLS. Razkrinkal je politično hinavščino, ki jo uganjajo v Sloveniji združeni samostalni demokrati in samostojneži. Z enodušno soglasnostjo in z odobravanjem je bila sprejeta resolucija, ki jo je predložil tajnik krajevne organizacije SLS pri Negovi in član Orla Geratič in v kateri se izreka popolno zaupanje poslancem Jugoslovanskega kluba in predsedniku vlade dr. Korošču.

Ker se še vedno dogajajo slučajni, da finančni organi zahtevajo od organistov in duhovnikov plačevanje občinske doklade ali trošarine na berno vino, se te mptom še enkrat naznanja, da je oblastni odbor za mariborsko oblast naznanil Društvu organistov za mariborsko škofijo z dopisom z dne 10. 10. 1927 št. V O 2466/27, da je vse berno vino, katero dobivajo duhovniki in organisti kot del svoje plače, oproščeno plačevanja občinske trošarine. Če je kdo vkljub tej odredbi bil prisiljen plačati občinsko trošarino, naj napravi priziv na oblastni odbor v Mariboru. Prošnja se mora kolekovati s kolekom za 5 Din. Za rešitev se pa mora priložiti kolek za 20 Din. Mora pa se plačati državna trošarina v iznosu 35 para od litra. Ako pa se to vino proda, potem pa mora seveda kupec plačati občinsko trošarino v iznosu, kakoršna se pobira v tozadevni občini, kjer bo vino konzumirano.

»Ljudska samopomoč«. Na Vseh svetnikov in Vernih duš dan, ko posečamo grobove dragih rajnih, se nam vzbujajo nehote vrline in tudi gorja po naših umrlih. Nebroj žalostnih solz je mnogim povzročila njih smrt in niso še bile te zbrisane, nastale so že hujše skrbi, kako bomo zanaprej urejevali naše gospodarstvo. Kjer je zapustil rajni dovolj blagostanja, je to vprašanje lažje rešiti, kjer pa tega ni, kakor je to navadno, so postajale gmotne skrbi za vsakdanje življenje mnogokrat neznosne. V takih odnošjih bi bilo vsem ostalim, po mogoče brezskrbno umrlem, mnogo pomagano, ko bi bil rajni član kakega podpornega, oziroma pogrebne družva, kakor ga imamo v »Ljudski samopomoči« v Mariboru. To društvo šteje danes že nad 10.000 članov iz vseh krajev Slovenije ter je izplačalo v tekočem letu v 60 smrtnih slučajih približno 200.000 Din podpore ostalim opravičencem. Ker ura smrti ni nikomur znana, ne odlagajte torej s pristopom v to prekoristno društvo, ki sprejme do nadaljnjega še vse zdrave osebe do 50. leta. Komur so naša društvena pravila še neznan, naj zahteva še danes pristopno izjavo.

Kletarski tečaji. V smislu zakona o obnavljanju in pospeševanju vinogradništva priredi oblastni odbor mariborske oblasti kletarske tečaje za vinogradnike, viničarje in gostilničarje. Kletarski tečaji se bodo vršili v času od 18. do všteti 21. dec. 1928 na oblastnih viničarskih šolah v Pekrah in v Kapeli. Delovni program za tečaje je ta-le: 1. Čiščenje vinskih posod in kleti; 2. dolivanje sodov; 3. pretakanje vina; 4. o raznih načinih, po katerih se vino čisti umetno; 5. o filtririh in filtriranju vina; 6. o boleznih vina in o načinih, po katerih se bolezni odvrtačajo in zdravijo; 7. natakanje vina v steklenice; 8. kuhanje in prekuhanje žganja in konjaka; 9. poskušavanje raznih vrst in tipov zdravih in bolnih vin; 10. merjenje alkohola v vinu z ebullioskopom, kakor tudi kisline s kislomerom in drugimi pripravami. Vsad udeleženec tečaja dobi prosto prenočišče in dnevno 10 Din kot prispevek za prehrano. Razen tega dobe ob koncu tečaja odlični tečajniki nagrade, obstoječe v orodju. — Kdor se želi katerega navedenih tečajev udeležiti, se mora čimprej, najpozneje pa do 10. decembra 1928, ustmeno ali pismeno prijaviti pri upravniku viničarske šole, kjer želi tečaj obiskovati.

Gospodarsko zborovanje in posvetovanje pri Sv. Petru niže Maribora. Prihodnjo nedeljo, dne 4. novembra, po rani službi božji, priredi oblastni odbor v samostanski šoli važno gospodarsko zborovanje in posvetovanje. Govori naš rojak g. oblastni odbornik Marko Kranjc in profesor na vinarški in sadjarski šoli g. inžener Zupanič. Može in mladeniči od 17. leta naprej ste lepo povabljeni, da se zborovanja udeležite! Bo koristno za Vas in za celo šentpetersko faro!

Trgovina s krompirjem je sedaj zelo živahna. Tudi vreme za prevoz je ugodno. Pridelek je dober. Cena mu je ugodna, vendar bi bila višja, da ni prekupcev.

Hmelj. V Žatcu se ceni naš hmelj po 26 do 32 Din kg. Tudi doma za sedaj nihče ne prodaja pod 20 Din.

Fižol. Poljski in čilski fižol se je pojavil na svetovnem tržišču z nižjo ceno. Nakupne cene so v Ljubljani padle za 1 Din pri kg.

Orehi imajo letos visoko ceno 8.50 do 10 Din za 1 kg.

Vinski pridelek je v zadnjih trgatah izboren. Najvišji odstotek, ki se je dosegel, je 22° sladkorja. Nekatere baharije, da je imel po 35°, so bile pa le preveč očitne.

Vrednost denarja: Avstrijski šiling 8.01 Din, nemška marka 13.57 Din, madžarski pengö 9.93 Din, francoski frank 2.22 Din, švicarski frank 10.95 Din, češka krona 1.69 Din, laška lira 2.98 Din, angleški funt 276.18 Din, 1 dolar 56.95 Din.

NAŠA DRUŠTVA

Hajdina. Fantovski tečaj na Hajdini se vrši v dneh 10. in 11. novembra v društveni dvorani po sledečem sporedu: Dne 10. nov., v soboto popoldne ob dveh: Fantovsko veselje (predava g. J. Verbajnsak. Ob treh: O petju (predava g. J. Gašparič iz Maribora). Ob štirih: Vzgoja kmečkega fanta za kmečkega gospodarja (predava g. dr. J. Jeraj iz Maribora). Ob petih: Higiiena v kmečkem gospodarstvu (predavanje zdravnika-strokovnjaka). Ob šestih: otvoritev radija v dvorani v slučaju, da bo že gotov. Dne 11. nov., ob pol dešatih slovesno opravilo v cerkvi, popoldne po večernicah pa akademija v dvorani. K tečaju so vabljeni tudi fantje iz vseh župnij okoli Ptuja brez posebnih vabil.

Polzala. Tombola Prosvetnega društva, katere se je morala v nedeljo vsled slabega vremena prekiniti, se nadaljuje v nedeljo, dne 4. novembra, na istem prostoru in ob istem času. Vsi glavni dobitki (8) so še nezadeti. Do sedaj so bile izveličene sledeče številke: 5 10 11 12 13 14 15 16 17 21 25 27 29 32 33 35 37 38 39 40 41 42 43 44 45 47 48 49 51 55 57 58 59 60 63 65 66 68 72 73 74 77 78 79 82 83 85 86 87 90. Vsakdo si naj ogleda tablice, če ima vse zgoraj navedene številke prečrtane. Bog živi!

Št. Vid pri Ptuju. Orel priredi igro »Mlinar in njegova hči« v nedeljo, dne 11. novembra in ne 4. novembra. Torej dne 11. novembra na svidenje!

Velika Nedelja. V nedeljo, dne 28. oktobra je naše brašno društvo priredilo prvič na novem odru v novi društveni dvorani igro »Revček Andrejček«. Ne vemo, ali je novi oder naše igralce tako navdušil, da so igrali nad vse pričakovanje izvrstno. Igra se na splošno željo občinstva ponovi v nedeljo, dne 4. novembra.

Sv. Jurij ob Ščavnici. V nedeljo, dne 4. novembra, vprizori telovadni odsek Orel tri-dejansko šaljkvo »Scapinove zvijače«. Vsi prijatelji smeha in zabave, to je stvar za vas! Ne zamudite torej prilike! Pridite vsi! Igra se prične točno ob pol štirih. Na veselo svidenje! Bog živi!

Sv. Peter pod Sv. gorami. Dne 11. novembra, to je na Martinovo nedeljo, bode dan posebnega veselja za našo župnijo. Prevz. vladika škof dr. Karlin bodo ta dan slovesno blagoslovili naš novi Društveni dom, ki je prvi v kozjanskem okraju. Stavba je 30 metrov dolga, enanadstropna ter ima razen dvorane in velikega odra dovolj prostorov za vse tukajšnje katoliške organizacije. V Društvenem domu bode nastanjena tudi posojilnica. Slovesnost blagoslovitve se prične ob pol dveh popoldne. Po blagoslovitvi pa se vprizori prekrasna igra »Živa zakopana«. Da bodo pa mogli to igro videti tudi oni, ki ta dan ne bodo mogli biti pri slavnosti navzoči, se bode ista prihodnjo nedeljo, ob treh popoldne ponovila. Na Martinovo vsi v Št. Peter!

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 26. oktobra 1928 je bilo pripeljanih 329 svinj in 3 koze. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad 90 do 125 Din, 7 do 9 tednov stari 225 do 250 Din, 3 do 4 mesece stari 380 do 450 Din, 5 do 7 mesecev stari 480 do 500 Din, 8 do 10 mesecev stari 550 do 650 Din, 1 leto stari 1000 do 1200 Din, 1 kg žive teže 10 do 12.50 Din, 1 kg mrtve teže 16 do 18 Din. Prodanih je bilo 284 svinj.

Strokovni zdravnik za ženske bolezni in porode dr. Benjamin Ipavc v Mariboru, Gosposka ulica 46, zopet ordinira od pol 10. do pol 12. in od 3. do 4. ure 1340

Sv. Lenart v Slov. gor. Zadnjič ste v »Slov. Gospodarju« pisali, da je krajevni šolski odbor za župnijo Sv. Lenart sam sklenil, da za šolski okoliš lenarške šole ne veljajo jesenske počitnice, ampak poletne. Meni se pa to zelo čudno zdi, kako je mogel krajni šolski svet kaj takega skleniti. Saj v tem odboru menda ni advokat g. dr. Gorišek sam gospodar? Ali ni prav nobena kmetiškega moža v tem odboru? Zdaj smo dobili stariši, kmetje, viničarji in delavci, ki smo meseca septembra obdržali otroke doma, da so nam bili v pomoč glede paše, pobiranja sadja in drugih del, kazenske naloge kar v velik meri. Celu uboge viničarje in male revne posestnike niso razburjenji. V celi fari je radi tega veliko razburjenje. V vseh sosednjih župnijah so veljale jesenske počitnice, samo pri Sv. Lenartu ne. Kaj naj storimo, da pridemo do svojih pravic? — Odgovor uredništva: Naprosili smo poslanca Žebota, da na mero-dajnih mestih vpraša, kako je do tega prišlo, da ravno v edini župniji Sv. Lenart v celem okraju niso veljale jesenske počitnice in kaj je storiti ljudem, ki so bili kaznovani. Poslanec Žebot je bil tako prijazen in nam je poslal to-le pojasnilo: »Da za šolski okoliš niso veljale jesenske šolske počitnice, je kriv krajevni šolski odbor pri Sv. Lenartu, kateri je sklenil, da za šolo pri Sv. Lenartu ostanejo v veljavi poletne počitnice. Temu šolskemu odboru je na čelu advokat in župan pri Sv. Lenartu dr. Milan Gorišek. V šolskem odboru so prav gotovo tudi zastopniki drugih občin lenarške župnije in šolskega okoliša. Zakaj se ti možje niso postavili po robu predlogu nadučitelja, oziroma dr. Goriškega, mi je pa nerazumljivo. Možje bi bili morali protestirati in v šolskem odboru glasovati proti predlogu za poletne počitnice. Če bi se večina občin pravočasno obrnila na višjo šolsko oblast, bi se dala še krivica popraviti. Ljudje so si sami krivi, da imajo v lenarški župniji poletne počitnice in tako ostre kazni, zakaj pa so glasovali v šolskem odboru za Goriškov, oziroma učiteljev predlog! Proti kazenskim nalogom pa se naj ti ljudje pismeno pritožijo takoj, ali pa naj grejo prizadeti na okrajno glavarstvo in dajo tam na zapisnik, da so mislili, da veljajo tudi za Sv. Lenart jesenske počitnice, kakor povsod drugod v okraju. Opozorite ljudi, da sem prosil pri višji šolski oblasti, naj se kazni ljudem odpustijo.«

Sv. Ana v Slov. gor. V petek, dne 19. okt., popoldne ob treh je nenadoma izbruhnil požar pri želarju Francu Štromajer na čavnici in upepelil celo gospodarsko poslopje. Rešiti se ni dalo ničesar razen nekaj pohišstva, ker je na podstrešju bila naložena krma, ki je bila vsa takoj v plamenu. Pogorelo je ubožcu vso zrnje in celi živež, ki si ga je pripravil za zimo. — V nedeljo, dne 21. oktobra pa je upepelil požar pri vdovi Pogorelo ji je vse zrnje in razne reči, ki so Ani Veingerl na ščavnici hišno poslopje. bile na podstrešju. Požar je nastal pri likanju koruze. Ko so spravljali koruzo na podstrešje, je naenkrat iz leščerbe izbruhnil plamen in takoj je bilo vse v ognju. — Dobrosrčni ljudje, skočimo tem revežem na pomoč, da si zopet postavijo svoje hišice, da bodo imeli po zimi kje stanovati. Kako zelo koristno bi bilo, da bi se ustanovila tu prepotrebna požarna bramba, ali da bi si posestniki vsaj dali napraviti požarne droge, da bi vsaj nekaj imeli za obrambo takih nesreč. Sv. Florijan, varuj nas pred lasnim in večnim ognjem!

Ormož. Tudi naši vinogradniki se držijo mega znanega pregovora, da nam je letoš-

nje manj sladko vino dal Bog, a druga leta, ko je bilo dobro in sladko, smo si ga sami pridelali, ali kakor pravimo: »pripovali«. No, pa kljub temu, da kapljica res ni prvovrstna, ni tako slaba, da bi nekateri prekupci smeli ponujati samo po 3 Din. Zato je prav storil oni vinogradnik, da je nekega vinskega mešetarja, ki mu je ponujal 3 Din za liter, nagnal z besedami, da še jesiha ne dobi pri njem po tej ceni. In mnogi so si sami krivi, da so malo izkupil, ker le prehitro in nepremišljeno prodajajo. — V zadnjem času, to je v teku dveh mesecev, je umrlo v naši fari šest gospodarjev: Filip Horvat in Ivan Sajnkovič iz Ormoža, Jakob Gaučnik z Lešniškega vrha, vsi trije na želodčnem raku. Matija Zadravec in Jakob Podgorelec s Huma, oba na jetiki, ter Matej Majcen s Huma. — Pred kratkemu pa sta umrli en 14leten deček in 8letna deklica na davici v grlu. Vendar pa naj iz tega nihče ne sklepa, da je naš kraj tako nezdrav, saj je bilo skozi celo poletje precej tujcev tukaj, ki so se prav dobro počutili, celo neka gospa iz Štokholma na Švedskem je bila skoro 1 meseč tu na letovišču. — Posestnika Franc in Jožefa Lesničar iz Loperčic obhajata te dni zlato poroko. Oba sta še zdrava in čvrsta. Mož je star 75 let, žena pa 83. — Mestna občina bo nanovo uredila in okrasila grobove tukaj pokopanih vojakov, ki so umrli v tukajšnji bolnici. Po narodnosti je 20 Slovanov, 9 Mađžarov, 2 Italijana, 1 Nемеc, 1 nepoznan, ki je bil ob prevrat upadel z vagona in umrl že blizu domovine po prestanem vojnem metežu.

Sv. Janž na Dravskem polju. V petek, dne 26. oktobra, je umrla tukaj Marija Ferstner, roj. Jakopič, posestnica v Braunšvajgu, v 89. letu svoje starosti. Naj v miru počiva!

Hoče. V sredo, dne 17. oktobra, sta se poročila Franc Frangež, veleposestniški sin Bohove, in Zofka Lebe iz ugledne Lebejeve družine v Reki. Ženinu so Orli kot svojemu vrlému brau in predsedniku postavili lep slavolok ter mu izrekli svoje čestitke. Na gostiji v Reki se je na predlog blage nevestine matere nabralo za uboge dijake 335 Din. Iz vsega srca želimo vrlima novoporočencema najboljše sreče, velikodušnim darovalcem Bog obilna poplačaj!

Vurberg. V nedeljo smo tu pokopali krščanskega moža Antona Cvetko. Bil je naš zvest pristaš in dolgoletni naročnik »Slov. Gospodarja«. Velika množica ljudi ga je spremljala na zadnjem potu. Svoje otroke je krščansko vzgojil in vsi so dobro preskrbljeni. Bodi mu zemljica lahka!

Dravska dolina. Bil sem na Uršulovem sejmu v Ribnici, pa sem marsikaj izvedel. Sejem ni bil veliko vreden. Pomanjkanje denarja se pozna. Slišal sem krasno zvonenje, kakoršnega ni blizu. Pravijo, da ima veliki zvon 2164 kg. Cerkev je dobila novo pločevinasto streho, kar ji prav dobro pristaja. Zdaj zidarji cerkev popravljajo. Zvonik je že zgotovljen. Veliko škodo ima gospod župnik, ker mu je žaga zgorela, a zavarovalnina je majhna. Razruvana Ribnica me je poučila, da bodo Ribničani imeli vodovod. Bajе že dobijo električno razsvetlavo. Okrajna cesta se prelaga, kar bode promet v Ribnici zvišalo. Planinsko društvo namerava napraviti Ribniško kočjo blizu jezera. Ista bi naj bila zares na ribniški zemlji!

Mozirje. Po naključju mi pride »Domovina« v roke šte. 41 in vidim na 1. strani veliko tiskano: Gornja Savinjska dolina prehaja v tabor KDK in opisuje shode, ki so jih imeli njih vodje dr. Pivko, Pucelj in Novačan, toda oni sami si domišljujejo kakor nekda, ko so hodili po shodih in udrihali eden po drugem in delili eden centralizem, drugi hrvaško republiko in tretji zopet slovensko. Zato takim ljudem ne verjame naše ljudstvo in tudi ne gre v njih ta-

bor. Kako so se ti shodi sklicevali in vršili, naj bode omenjeno samo Mozirje. V soboto je gospod Ivan Lipold poslal okrožnico na svoje zveste in nezveste in jih vabil zvečer na predavanje KDK. Če bi bilo razglašeno, da bode shod, se je bal, da bi prišli klerikanci in si mogoče svojega predsednika izvolili in potem bi govornike lahko komandirali. Zato pa predavanje ni vleklo, zato so morali čakati do 9. ure, predno se je mogel otvoriti. Piše, da jih je bilo 60, da je poročevalec debelo gledal. V drugič, če res hočejo imeti shod, naj osem dni prej javno razglasijo, da bi res lahko se udeležili shoda, da ne bode treba vabiti na predavanje. Piše samo, koliko jih je bilo navzočih, toda bilo je tudi več dam in gospodičen. Kako so udrihali in govorili ti gospodje, da je moral eden vmes poseči in vprašati, naj navede imena, potem je pa obstal. Mozirje se odvrta od KDK, tako bi pač morali pisati; minuli so časi, ko je bilo v Mozirju vse napredno.

Marija Reka. Letina je večinoma pospravljena. Nekateri se z njo hvatijo, drugi zopet tožijo o slabi letini. Suša je zlasti pri pšenici povzročila lepo, kleno zrno. Vsa druga žita so bolj slabo odrezala. Turšica je sicer bolj pozna, a na splošno lepa. Dopadla je zelo divjim prašičem, ki so z njo po nekaterih njivah res prvi po »svinjske« gospodarili. Pa tudi pesi niso prizanašali. Kdo nas reši te nadloge?! Dosihmal je delal škodo le samo jazbec, ki je na tisoče štokov letno uničeval. Sedaj se mu je pridružil še divji prašič, ki pa vse polomasti, štokovje žre, steblovje pa podere, koder hodi. — Menda vsak gospodar ima tudi več ali manj hmelja, ki je na splošno prav lep. Pa, kaj pomaga, ko so bili le nekateri radki tako srečni, da so se ga »rešili« za nizko ceno. Večina hmeljarjev pa še čaka odrešenika. To je zelo hud udarec. Ni kaj prodati. Živina nima nobene cene; mesarji pa sekajo meso vedno po stari tarifi, pa si še norce brijejo iz zadrege živinorejca. — Krompirjeva letina je pri nekaterih, prav dobra, a drugim se je zopet komaj seme in deo za silo izplačalo. Tudi fižola je malo, zelja pa zelo malo; pač suša! — Važno je tukaj jesensko sadje, ki ga je nekaj, in pa kostanj. Za eno in drugo je pa silno veliko nenaprosenih nabiralcev. Čez teden, zlasti pa ob nedeljah, se vsujejo cele procesije rudarjev, žensk in otrok iz Hrastnika in Trbovelj v naše hribe. Komaj odženeš eno tropo, je že druga tukaj. Če je pa več moških skupaj, se pa sploh odgnati ne dajo. Pri nekem kmetu so štirje moški pri hiši, toda rudarjev je bilo pa veliko več. Nič ni pomagalo govorjenje. Gledati so morali, kako si ti vsiljivci bašejo kostanj in drugo sadje. Poprej so včasih v tem času marljivo patrolirali orožniki iz Hrastnika, Trbovelj in Št. Pavla po naših hribih, letos pa nič. Ljudje sami si ne morejo pomagati, se le jezijo. Pomoči so res potrebni!

Šmarje pri Jelšah. Dne 4. novembra se vrši v gostilni Habjan predavanje o napredni živinoreji. Pri tej priliki se bodo razdelile tudi diplome in pohvalnice za tisto živino, ki je bila dne 12. septembra na razstavi ali premovanju odlikovana. Govornika prideta iz Maribora in Št. Jurija. Živinorejci šmarskega okraja, pridite v obilnem številu, da se tako skupno organiziramo za povzdigo naše živinoreje, ki je še edina naša bodočnost. Vabjeni torej vsi, ki imate veselje do lepe živine!

Buče. Umrli je dne 21. oktobra gospa Jožefa Bovha, veleposestnica v Selah, sestra pokojnega č. g. kaplana Franca Cerjaka. Pokojna je bila blizu 18 let vdova, vzorno je z mladimi otroci obdelovala lepo kmetijo. Bila je vzgledna kristjanka, prijaznega in mirnega značaja, velika dobrotnica revežem in cerkvi. Na zadnjem potu jo je spremila velika množica domačih in sosed-

njih faranov, ob odprtem grobu se je od magopokojne peslovlj kozjanski dekan in konzistorijalni svetnik g. Marko Tomažič. Nobeno oko ni ostalo suho, ko je hladni grob objel plemenito srce, ki je veliko prezgodaj nehale biti, ki je tako ljubilo zlasti svoje otroke. Dobri in pravični Bog ji obilno poplačaj ves trud in vse težave ter vse dobro, kar ga je storila! Celi hiši Bovhantovi iskreno sožalje!

Sv. Peter pod Sv. gorami. Na Martinovo nedeljo, dne 11. novembra, se bo slovesno blagoslovil in otvoril novozgrajeni Društveni dom Kat. slov. prosvetnega društva v Sv. Petru pod Sv. gorami. Impozantno stavbo pridejo blagoslovit sam prevzvišeni vladika, škof dr. Andrej Karlin iz Maribora. Ob sedmih zjutraj bode nagovor in služba božja prevzvišenega v župni cerkvi. Popoldne ob pol dveh večernice in odhod k novozgrajenemu Društvenemu domu ter slovesna blagoslovitev in otvoritev istega. Slavnostni govornik iz Maribora. Ob 4. uri popoldne vprizoritev pretresljive igre »Živa zakopana« drama v petih dejanjih. Pri celi slovesnosti sodeluje polnoštevilna godba iz Klanjca. Ker vlada po celem okraju veliko zanimanje za igro »Živa zakopana«, in vsi ne bodo mogli od doma k prvi predstavi dne 11. novembra, se bo ta igra prihodnjo nedeljo, dne 18. novembra, ob treh popoldne ponovila, nakar se cenjeno občinstvo uljudno opozarja!

Gornjigrad. Tudi naše mlado mesto je hotelo biti soudeleženo na provokatoričnem shodu KDK dne 28. oktobra v Celju. Po številnih plakatih na naših gostilnah in voglih ter razboritem agitiranju nekaterih stebrov gornjegrajske SDS se je vendar posrečilo dobiti nekaj družbe, katera se je spopolnila po Zadretski dolini, da so šli reševati barko, ki je na visoki gladini in skrajno preteči nevarnosti potopljena. Hudemušni ljudje so obrekovali to odlično deputacijo kot skupino generalov brez moštva. Morebiti so hoteli naši mladi mestjani s tem ovekovečiti naše mesto? Bolje bi napravili, če bi povabili Pribečeviča in Puclja v naše mesto, da bi i onadva spoznala rahlost naših kričalcev. Vprašamo s tem, ali je to logično, ta nevhvaležnost proti sedanjim vladni večini, ki je Gornjegrajcem naklonila to, kar še prej nobena? Spominjamo se, kako so pred nekaj leti naši SDSarji blatili in se norčevali iz Radiča in danes bi ga najraje imeli za svetnika. To so značaji brez primere. Okolica mesta Gornjigrad je z malenkostno izjemo v taboru SLS, ko bi ta večina malo upoštevala in izvajala posledice, bi marsikateremu mestjanu odletel grebenček in bi se ne vozili tako razkošno naokoli. To zadnjo misel bomo pa še razmotrivali!

Zanimivosti.

Avto za siromake so iznašli. Ni drag, zato je za siromake. Stane le toliko kot navadno kolo. Gnati pa ga je treba z rokami in nogami. Kdor se bo torej z njim vozil, bode res — siromak.

Framazoni se pritožujejo. V beograjskih listih se pritožujejo framazoni, to so organizirani brezverci, da se hrvaškim framazonom po krivici očita, da so se proglasili za — republikance. Ker je menda v tem smislu govoril tudi Pribečevič na shodu v Sisku, bo menda že res. — Istočasno pa se pritožujejo nad preganjanjem framazonov v sosednih državah. Tako pravijo, da se na Dunaju ni dovolil istočasno spreved framazonov po istih ulicah in ob istem času kot

je bila procesija presv. Rešnjega Telesa. — Zanimivo je pa dejstvo, ki ga izdajajo, da so na Dunaju in v Jugoslaviji med prvimi boritelji framazonov — socijalisti! Tega delavci ne vedo, ker jim socijalistični voditelji tega ne povedo.

Na videz mrtvo so naložili pretekli teden na mrtvaški oder v mestu Bochum na Nemškem. Žena je bila stara že 98 let in ni dajala več nobenih znakov življenja. Na mrtvaškem odru pa se je naenkrat začela gibati. Je tudi sedla in debelo gledala, kako so okrog nje gorele sveče. »Čeprav sem stara, pa nisem še umrla«, se je skoroda malo pritožila. Domači so jo po prvem prestanem strahu spravili zopet z mrtvaškega odra.

Židi se gibljejo. V Newyorku so podpisali tri milijone dolarjev za organizacijo židovske cerkve. — Iz tega denarja se bo podpiralo tudi novo vzgajališče židovskih rabinov v Sarajevu.

Revež milijonar. Smilil bi se ti, če bi ga videl na ulici. Tak revež je bil v mestu Kišinevu v Besarabiji, hrom in opešan, pa znal je mило prositi. In dobil je. Drugi berači so mu bili nevoščljivi in so ga začeli zasledovati. In res se je konečno izkazalo, da ima v svojem podzemskem brlogu nadmilijonsko vrednost v denarju in v dragocenostih. Berač sploh ni bil — hrom, niti star še ni bil in je poleg brloga imel naravnost kraljevsko opremljeno sobo. Zdaj je v — ječi.

Preganjanje židov. Na Poljskem je izredno mnogo židov, ki izrabljajo poljski narod. Vsako leto so zato proti židom ostri in dejanski nastopi. Tako so pretekli teden ljudje iz več mest pregnali žide in jim uničili premoženje.

Eden proti tisoč! Tak boj se je vršil pretekli teden na ulicah mesta Kölna. Neki ropar Haidger je na ulici napadel dve gospe in jima odvezel vse dragocenosti. Takoj po ropu se je začelo preganjanje. Nad 400 policistov se je zbralo, da ga vjamejo, ali ni se jim posrečilo. Zdaj so še v okolico mesta razposlali do 600 policistov, tako da 1000 ljudi lovi enega! Haidger je v obrambi, ko je bežal, bil v roko zadet, zato se še tem bolj čudno zdi, kam je izginil.

Dva brzovlaka sta se zagnala drug v drugega. Ta strašna nesreča se je zgodila pretekli teden pri Recea v Rumuniji. Lokomotivi sta se zarili eno v drugo tako, da sta bili na drobne koščke zdrobljeni. Ostanke lokomotiv so začeli takoj greti. Vagoni na obeh straneh so padli s tira, sprednji so bili čisto stlačeni. Ker se je ta nesreča zgodila ob enih ponoči, je bila zmešnjava še tem večja zaradi teme in oddaljenosti od postaj. Šele po večurnem čakanju je prišla prva pomoč. Izpod razvalin so potegnili 32 mrtvih in na 50 težko ranjenih. Oba uradnika, ki sta nesrečo zakrivila, sta pobegnila.

Ni samo prijetno na »Zeppelinu« Vse se veseli uspehov, da je »Zeppelin« srečno dospel v Ameriko. Potni-

ki sami pa so nekateri prav tožili, da ni bilo prav nič udobno in prijetno. Dr. Eckener sedaj pojasnuje, da on ni kriv, če so takoj prvi dan spili vse vino, porabili skoro vso vodo in hoteli bogve kako zabavo. »Zeppelin« bo opustil svoje vožnje po Ameriki, in se bo vrnil v Nemčijo že prihodnje dni.

Mrtvaške glave na ulici. V Černovicah so kopali za novo cesto. Pa so pozabili, da so tam med vojno pokopavali mrličje. Zadeli so na celo vrsto grobov. Delavci so v svoji surovosti pustili ostanke trupel ležati na ulicah. In ker tudi oblast ni odredila, da naj se posebej pokopljejo, so se otroci začeli z lobanjami igrati. Našel se je konečno Tobija, ki je te ostanke zbral in jih dal pokopati na pokopališču.

ZA RAZVEDRILLO

Ne more žene pokopati! Siromašen mož je prišel k blagi gospej in je zaprosil mlodarov, češ, da ne more žene pokopati. Gospa pa je malo preje videla ženo še na cesti: »Pa kako je to«, pravi, »saj žena še vendar živi!« — Prosnjaček si je pa takoj pomagal: »Seveda še živi, zato je pa še ne morem pokopati!«

Tovariša se srečata. Prvi: »Ti, zdi se mi, da sem s teboj sedel skupaj v šolski klopi.« — Drugi: »Tisto menda ne! Pač pa sva sedela skupaj na za-tožni klopi!«

Pri grajzlerju. Kmet: »Ali še imate tisto sol kot zadnjič?« — Trgovčič: »Seveda jo še imam!« — Kmet: »Kadar je ne boste več imeli, bom zopet prišel. Bila je slaba!«

Opravičeno ogorčenje. Brivec: »Zakaj pa hočete vzeti svojega sina domov, saj ima vendar veselje do moje obrti?« — Oče vajenca: »Ker se pri vas nič ne nauči; šest mesecev je že pri vas v nauku, pa včeraj niti našega psa ni znal vstriči!«

Zelo pameten nasvet. Žena možu: »Veš kaj, možek, napravi si vozec na robec, da ne pozabiš jutri ob štirih vstati!«

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Opomba uredništva k 1. članku: Ker je jasno dejstvo, da bi vse Slovenske gorice in vse slovensko ozemlje na levem bregu Drave izgubili pod Nemško Avstrijo, če bi izgubili Maribor, zato je prav, da predvsem ta dogodek, ki ga nam opisuje gosp. general Maister, dobro poznamo. Zaradi tega smo priobčili danes ta članek v celoti. — Št. Peter pri Mariboru: Poročilo o pogrebu prejeli od drugod. Hvala za zdaj! — Sv. Rupert, D. B.: Vaš dopis pride prihodnjič, samo popravljen bo. — S. Fr., Sv. Jedert: Ker je danes o prevratu dovolj snovi v listu, smo morali Vaš dopis odložiti. — M. L., Sv. Jurij ob Ščavnici: Naslov je: Celje. Drugoga mi ne vemo. — V. Hr., Št. Ilj: Prav ste povedali, samo da mi o istem vedno pridigujemo v »Slov. Gospodarju«, pa nas kregajo, da preveč pridigujemo. Veseli smo vašega dopisa, ali priobčiti ga ne moremo. — Poročilo o gnojenju z umetnimi gnojili pride prihodnjič.

Vse kar leze ino gre

torej mladi in stari, siromašni in bogati

vse, vse hiti v »Ljudsko samopomoč« za slučaj smrti v Mariboru, v to največje podporno društvo za Slovenijo, ki šteje že nad 10.000 članov in je izplačalo v tekočem letu okroglo 200.000 Din na podporah. — S prispevki po 1 ozir. 2 ali 5 Din, si lahko vsak zasigura za slučaj smrti 2000 Din ozir. 4000 ozir. 10.000 Din in tudi več podpore svojim ostalim. — Sprejemajo se do nadaljnjega vse zdrave osebe do 50. leta. — Kdor še torej ni član tega človekoljubnega društva, naj še zahteva danes zastoj pristopno izjavo od

»Ljudske samopomoči«, Maribor, Aleksandrova cesta 45.

»Poverjeniki se sprejemajo za vsak kraj Slovenije.«

Friedmanova sreča je velika!

Šest milijonov dinarjev,
š. 750.000 lahko zadenete z edino srečko.

Priporočam Vam sortirane srečke po 10 četrtink, 10 polovic, 10 celih iz raznih serij.

Najugodnejša loterija sveta.

100.000 srečk. 50.000 dobitkov.
Žrebanje I. razreda 28. in 29. novembra 1928.

Cene srečk: $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{3}{4}$

po razredu D 70.— D 140.— D 280.—

Naročite takoj.

Po prejemu naročila pošljemo Vam originalne srečke z uradnim igralnim načrtom.

Plača se po prejemu srečk. 3129

Naročila se naslovijo na

Ludwig Friedmann, Wien I., Salzgras 12/1.

Starejša ženska, pri otrokih vajena, opravlja tudi domača dela, išče službo. Marija Weiss, Maribor, glavno pošto ležeče. 1303

Mnogo denarja lahko zaslužijo poštene in čedne pisave zmogne osebe obojega spola v vsakem kraju Slovenije z nabiranjem članov za »Ljudsko samopomoč« v Mariboru, Aleksandrova cesta 45. 1327

Vse čevljarske potrebščine najboljše v trgovini F. Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer. 1331

Gospodinje! Kuhinjska posoda, železna, emajlirana, došla. Priporočila trgovina F. Senčar, Mala Nedelja. 1332

Posodim kakemu kmetu denarja, zahtevam za obresti hrano. Uprava lista pod »Kmet.« 1339

Izjava.

Podpisan obžalujem in prekličem žalivke, izrečene dne 28. julija 1928 nasproti g. Štefanu Anušek, ekonomu v Rančah, in se zahvalim za odstop od tožbe.

Franc Visočnik, zidarski mojster, Fram. 1320

Oglas! V nedeljo, dne 4. novembra 1928, se bo prodalo na javni dražbi na Strnišču pri Ptujju zopet nekaj barak. — Pričetek ob enih popoldne pri gradu.

Harmonij z močnim glasom, primeren za malo cerkev, se kupi. Želi se na obroke, plačilo točno. Ponudbe z navedbo cene pod »Harmonij« upravni lista. 1333

Poverjeniki, značajni in čedne pisave zmogne, se sprejmejo proti plačilu za vsak kraj Slovenije. Ponudbe na »Ljudsko samopomoč« v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 45. 1328

Učenec, zdrav in krepak z dovršeno ljudsko šolo, se sprejme. Jožef Hrženjak, kovaški mojster na Bregu pri Ptujju. 1334

Viničar s 4 delavskimi močmi se sprejme. Franc Grželj, Gornji Gabernik, Podplat. 1325

Kupi se malo posestvo v bližini Maribora. Ponudbe na Franc Lorbek, Cven pri Ljutomeru. 1336

Posestvo okoli 4 orale z gospodarskim poslopjem, in posebej stavba, pripravna za obrtnika, 10 in 5 m. Posestvo obstoji iz njive, travnika in gozda, njive zasjane, sadonosnik rodi okoli 15 hl sadjevca, vsled preselitve naprodaj v Starem trgu, 20 minut od Slov. Gradca. Zvonar, istotam. 1335

Kolarskega učenca sprejme Alojz Kac, kolar Hotinja vas, p. Slivnica pri Mariboru. 1337

Lepo posestvo z viničarjo, 35 oralov, na prodaj v Spodnjem Jakobskem dolu št. 17, Sv. Jakob v Sl. gor. 1324

Mlinarskega pomočnika rabim za 15. november, treznega, zanesljivega in poštenega. Alojz Kupec, mlin, Sv. Pavel pri Prebodu. Prednost ima oni z dolgim spričevalom. 1338

Najbolji pripomoček za hranjenje slabe, zaostale in zakirane živine je priprava no:

Fežakovo olje za živino
ki se dobi samo pri:
M. Fežak
Zagreb, Sundulićeva 13.

Dr. O. I.:

Črni križ pri Hrastovcu.

Zgodovinska povest.

Graščakinja se je dvignila, ponudila milostno oskrbniku roko v poljub in nato odšla v drugo sobo, ne da bi še dalje pogledala oskrbnika, ki je ostal kakor nem na mestu, še le po nekaj časa se je zganil in tiho odšel.

Ko bi ga kdo natančneje opazoval, bi videl, da se je tresel na celem telesu.

»Zgubljena je moja igra, sam sem izrekel sodbo nad ono, ki jo tako ljubim,« je rekel na pol glasno Trenak, ko je stopal proti svojim prostoru. V sobi se je zleknil na stol, pokrnil z obema rokama obraz ter ostal nepremičen dolgo časa.

Zavedel se je še le, ko je potrkal birič Strotz na vrata in vstopivši javil, da je glede Agate izvršil dan mu ukaz.

»Dobro, dobro,« meni oskrbnik nekako razmišljeno, »da, prav tako, pa kako se vede, ali je mirna?«

»Da, gospod oskrbnik in sodnik, mirna je, a videti ti je na obrazu, da veliko trpi, jedi se skoro

24

ne dotakne, in vendar moja žena ni najslabša kuharica.«

Trenak se nehote zgane, po kratkem molku pa naroči biriču, da naj privede drugi dan ob določenem času Agato v sodno dvorano, da se jo prvokrat zasliši, zapisnikar Hans Hänkh naj je pripravljen v svrhu sestavitve zapisnika.

»Kakor ukažete, tako se zgodi, milostljivi gospod,« reče birič, »se okorno prikloni ter odide. Med potoma pa premišljuje, kako pride to, da je dal oskrbnik nakazati za Agato drugo celico, in tako dolgo odlaša z zaslišavanjem, menda vendar ni ta čarovnica zmešala tudi sodniku glave!

Bilo je neprijetno jutro, po dolih in bregovih so se vlačile goste megle, iz katerih je rosilo, da so visele na vseh vejah velike kaplje.

Birič Strotz je pripravil v sodni dvorani vse, kar je treba za izvršitev zaslišanja.

Ko je odbila v stolpu grajske kapelice deveta ura, je vzel birič kup ključev ter glasno rožljaje šel po hodniku do zaporov.

Odprl je celico, v kateri je bila Agata. Sedela je na skromno postlani postelji ter gledala topo pred se, še le potem, ko je stopil birič v celico, se je vzdramila in pogledala proti vratom. Na biričev migljaj se je dvignila ter šla proti izhodu.

Sadje v gospodinjstvu!

Sadje najbolj zdrava hrana! Gospodinje in dekleta, kupite v Tiskarni sv. Cirila. Knjiga stane 24.— Din.

CENENO ČEŠKO PERJE!

1 kg sivega opuljenega perja 70 Din, napol-belo 90 Din, belo 100 Din, boljše 125 Din in 150 Din, mehko kot puh 200 Din in 225 Din, boljše vrsta 275 Din. Pošiljate carine prosto, proti povzetju, od 300 Din naprej, poštnine prosto. Vzorec za stonj. Blago se tudi zamenja in neugajajoče vzame nazaj. Naročila samo na **Benedikt Sachsel, Lobež št. 16 pri Plznu, Češkoslovaška**. — Poštne pošiljke rabijo iz Češkoslovaške v Jugoslavijo približno deset dni. 1259

TOČNA IN SOLIDNA POSTREŽBA! Ustan. l. 1904.

KILNE PASE

trebušne obveze, proti višjemu trebuhu, potujočim ledvicam in znižanju želodca, gumijevе nogavice in obveze na krčne žile.

Umetne noge in roke, korsete, bergle, podloge za ploske noge, suspensorije in vse aparate proti telesnim poškodbam izdeluje staroznana tvrdka po zelo nizkih cenah. 491

Franc Podgoršek naslednik FRANC BELA, bandažist, MARIBOR, Slovenska ulica 7.

Pismena naročila se točno izvršujejo ter pošiljajo po povzetju.

Čitajte „Slov. Gospodarja“!

Asta First-Tančič Ivanjkovec

Vam priporoča svojo bogato zalogo zimskega blaga, perila, čevljev, usnja, galanterije, obročov ter špecerije po zelo nizkih cenah. Nakupuje vse deželne pridelke in jajca po najvišjih dnevnih cenah. — Priporoča se za obilen obisk! — Solidna postrežba! —

Oglejte si zalogo! 1313

Največja izbira**Vsakovrstne svile**

že od Din 24.— naprej 84 se dobi pri

I. TRPINU

Maribor, Glavni trg 17

Nagrebne spomenike vsake vrste se dobi pri: F. Kobanu, Račje-Fram, tel. št. 6. 1281

Lep zaslužek nudimo prodajalcem in zastopnikom pri prodajanju neobhodno potrebnega predmeta na deželi. Ponudbe pod: »Rozman«, Maribor, poštini predal 2. 1262

Zdrave, cepljene svinje, prašičke in prašički, čiste nemške žlahtne bele pasmi, 10 tednov stari komad 270 Din, 14 tednov stari komad 320 Din, prodaja F. Kupnik, p. Podplat. 1321

Išče se pridno deklo poštenih strišev, ki zna opravljati vsa hišna dela, k trgovski obitelji na deželo. Starost od 16 do 20 let, nastop takoj. Dopise uposlati na upravo lista pod šifro »Marljiva«. 1317

Vozni red

Veineno, belo in pisano platno, hlačevino, kambrike, delene, srajce, nogavice, kravate, dežnike itd. kupite najceneje pri tvrdki

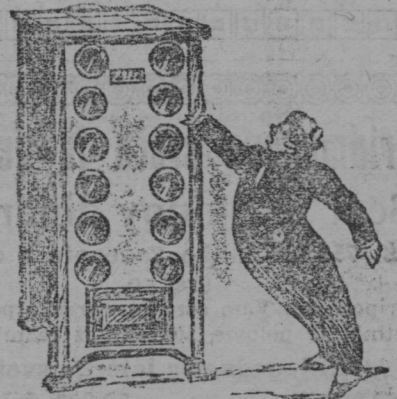
Alojz Drofienik, Celje

samo Glavni trg št. 9 samo

Vsakovrstni ostanki za pelovično ceno. 557

Kdor trdi

da je kurjenje velika skrb in da je kurivo drago, gotovo še ni poskušal kuriti s

ZEPHIR pečjo

Zephir peč je edina trajno goreča peč za kurjavo z drvami, ker potrebuje za 24urno ogrevanje ene sobe le 10 kg drv. Večji tipi grejejo 3 do 4 sobe enako. Na zahtevo brezplačno opis: ZEPHIR tvernica peči, SUBOTICA.

Pozor pred slabimi ponaredbami!

železniških in avtomobilskih zvez Slovenije, veljaven od 7. oktobra 1928, se dobi v obeh prodajalnah tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Cena Din 2.—

Strotz ji je hotel zvezati roke, toda Agata ga je pogledala tako milo, da je to nameno opustil.

Menda mi vendar ne bo smuknila v zrak, če je res čarovnica, kakor se baje govori, prijel jo bom še pravočasno, misli si birič, prime Agato rahlo za levo roko ter jo odvede v sodno dvorano.

Krvni sodnik Trenak je sedel že pri dolgi, s črnim prtom pokriti mizi, na kateri je stalo razpelo in po ena sveča na vsaki strani. Na enem koncu mize je sedel grajski tajnik Hans Hänkh kot zapisnikar. Bil je že v letih, kajti že so se pojavili sivi lasje na njegovi glavi.

Agata je stopila z negotovimi koraki naprej na mesto, ki ga ji je odkazal birič. Bila je bleda v obrazu, iz oči ji je odsevala otožnost ter čut negotovosti, kaj se ima z njo zgoditi.

Trenak je prebledel pri pogledu na Agato. Stopila mu je pred oči njena krasna postava iz onega dne, ko je bil zadnjikrat na Štraleku. A sedaj je bleda v obrazu, in tiste lepe oči, kako so ga gledale otožno, kakor bi hotele očitati: Zakaj si mi to storil?

S tresočo roko je prijel za debelo knjigo — bila je zbirka tedanjih kazenskih zakonov, navadno imenovana Carolina — jo odprl, se dvignil ogrnjen v črno haljo, gledal nekaj časa skozi

okno, kakor bi hotel zbrati vse svoje misli, se nato naglo obrnil proti Agati ter jo prašal, kako ji je ime, koliko let ima in če ve, zakaj se nahaja tukaj. Stavil je ta vprašanja, ker tako je velela postava, skrbno pa se varoval, ji pri tem pogledati v obraz.

Agata je odgovorila na prvi dve vprašanji z napol tihim glasom, kar je zapisal grajski tajnik v veliko črno knjigo, ki je nosila zunaj napis: Pravde zoper čarovnice.

Na zadnje vprašanje pa ni dala prvotno nobenega odgovora, po nekaj časa pa je s tresočim glasom povedala, da je osumljena čarodejstva.

Mihael Trenak pogleda Agato s pogledom, kakor bi hotel reči: nisem jaz tisti, ki te tega krivi, ampak graščakinja, ki jo hoče ugonobiti.

»Ali znate čarati?«

»Ne, kaj takega mi ni znano.«

»Če znate koga oprostiti iz čarovništva?«

»Nimam te moči.«

»Ali ste bili na Preski gori nad črnim jarkom, kjer se navadno sestajajo čarovnice z zlodejem?«

»Nisem bila nikdar tam.«

»Ali niste s pomočjo hudega duha pripravljali tekočino, ki ima čarovniško moč?«

Socijalno vprašanje

spoznavaj in pomagaj rešiti! Zato si kupi dr. Jerajevo knjigo: »Socijalno vprašanje« za Din 28.— v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru

Obleke:

Moške suknene

à Din 300, 360, 450, 775, 900

Fantovske suknene

à Din 250, 380, 500, 600

Otroške suknene

à Din 130, 170, 220, 300

Zimske suknje

vatirane à Din 390

Zimske suknje

s kožuhovinastim vratnikom à Din 590, 690

Zimske raglane

double à Din 600, 900

Zimske raglane

za fante 12 do 16 let à Din 480 — 750.

Velika izbira klobukov, kap, triko-perila, pletenih jopičev, najceneje pri 1282

Jakob Lah, Maribor

samo Glavni trg 2 samo

Cene brez konkurence.

Pletene veste

iz lepe in trpežne volne za ženske 75 Din. za moške 95 Din, 85 cm dolge jopice 135 D, veste rožaste s svi- lo 100 Din, bluže za zve- zati 55 Din, debeli in topli leibi 60 Din, kakor vse druge pletenine kupite najceneje v pletarni M. Vezjak, Maribor, Vetrinjska ulica 17. 1025

Zdravniška penzija!

Zavod dr. Pečnika. Prvo- razredno zdravišče za bol- ne, posebno pljučne. Se- čovo, pošta Rogaška Sla- tina.

V Mariboru

si nabavite manufakturno bla- go po zelo nizki ceni pri tvrdki **FRANJO MAJER** na Glavnem trgu št. 9

Tam dobite:

Cajgaste odeje že od Din 100.— naprej
klot odeje od D 150.— naprej
belo platno za rjuhe 150 cm po Din 21.— itd.
molinos (žolto platno) 156 cm po Din 22.— itd.
hlačevino 120 cm po Din 27.— itd.
ševijot hlačevino 124 cm po Din 42.—
moško suknjo 140 cm po Din 58.—, 70.—, 93.— itd.
barhenta po D 9.—, 12.— itd.
flanelo po Din 9.50 — 13.10
in še vsa ostala manufakturna blaga (samo češki izdelki) po zmerni ceni

Prednaznanilo otvoritve trgovine.

Čast nama je naznaniti cenjenemu občin- stvu iz mesta in dežele, da bova otvorila s **5. novembrom 1928** v prostorih bivše trgo- vine gospoda F. Jakowitscha, na vogalu Prešernove ulice in Dečkovega trga v Celju

ново špecerijsko trgovino

in trgovino z kuhinjsko posodo.

Vedno bova stremela, da bova poslužila naše cenjene odjemalce z najboljšim bla- gom; zagotavljava, da bo postrežba točna in solidna. Priporočava se za naklonjenost z odličnim spoštovanjem 1316

Brata Gračner, Celje

M. Geršak & Co.
Ljubljana, Prečna ul. 4
(poleg mestne ljudske kopeli).
Telefon 2329. 1226

Ovčjo volno

čunje, staro železo, baker, medenino, svinec, cink, papir, glaževino, kosti in krojaške odpadke kupim in plačam najbolje. A. Arbeiter, Maribor, Drav- ska ulica 15. Iščem stalne nabiralce in nakupo- valce. 566

Strojnastiskalnica

za sadje in grozdje s ko- šo in za 300 litrov se po- ceni proda. Maribor, Tru- barjeva ulica 9. 1003

Trgovino in gostilno ali samo trgovino vzamem v najem. Ponudbe pošljite na upravo lista. 1312

Sode vseh velikosti ima vedno v zalogi po najniž- jih cenah Fran Repič, so- darsko podjetje, Ljublja- na, Trnovo. — Pomočni- ke sprejme v stalno delo. 991

Lepo posestvo 25 oralov, pri južni železnici in pri glavni cesti na prodaj za 80.000 Din. Pekarna Vi- vod, Laško. 1318

V nedeljo, dne 11. nov. t. l., ob 9. uri dopoldne, od- da po minuendo-licitaciji vsa mizarska, tesarska, zidarska in kleparska po- pravila nadarbinskih ter cerkvenih poslopjij v Pre- vorju — cerkvenokonku- renčni odbor Prevorje, p. Pilštanj. 1314

»Ne, o kaj takem sploh nikdar nisem kaj slišala.«

»Vi ste omamili s tem začaranim sredstvom graščaka Ivana Friderika Herberstein, da je odklonil zaroko z bogato graščakinjo Zofijo iz Vurberga in ste ga napravili neposlušnega napram svoji materi, graščakinji Margareti Herberstein z namenom, da vas poroči?«

»To sredstvo je bila čista, nedolžna ljubezen, ki je vzplamtela v najinih srcih in ki je od nebeškega Stvarnika položena v človeško dušo.«

Agatine oči zadobijo pri teh besedah nena- vaden blesk od nekega tajinstvenega navduše- nja, v obraz ji stopi rdečica in njena postava se dvigne pred sodnikom, da je moral nehotе povesti oči. Spomnil se je v tem trenutku, da je tudi on prosil, da mu vrne ljubezen, ki jo je čutil v svojem srcu in ki je prišla sama od sebe, a ostal je neusliščan, ker Agati ni dal nebeški Stvar- nik čustva, da bi ga tudi ljubila.

Nastal je molk v dvorani, zapisnikar je gle- dal črez knjigo tja na obdolženko in ni mogel umakniti oči od nje. Birič Strotz je stal nepre- mično, a v obrazu se mu je videlo, da čuti z Agato ter omiluje njeno usodo.

»Agata plemenita Nürnbergger.« reče sedaj

Trenak s povzdignjenim glasom, kateremu se je poznalo, da se malo trese, »opozarjam vas, da priznate vse, ker drugače moram, kakor nam predpisuje naše navodilo, poseči po hujšem sredstvu, po železnem orodju, ki je izsililo še iz vsakega priznanje.«

Agata je prebledela, a ostala je drugače mir- na. Dvigne desnico v višino, kakor bi klicala Bo- ga za pričo, a jo potem polagoma položi na srce in pravi s svečanim glasom:

»Kar sem govorila, je resnica, to mi je priča Bog, ki mi je dal ta čut — kar je nasilnega, je krivično — sodba pade na vas nazaj.«

Trenak je povsili glavo, kajti čutil je, kaj se vse odigrava v Agatinem srcu, a stroga določila postopanja zoper čarovnice in neizprosljivost graščakinje so mu velevali, da uporabi zadnje sredstvo.

Zato veli odpeljati Agato, ob enem pa na- roči, da se pokličejo priče, ki naj so navzoče, ke- dar pride do uporabe trlice, da slišijo, kaj prizna Agata za slučaj, da pozneje to priznanje prekliče.

Posebnege sela je odposlal oskrbnik v Gra- dec, da pride tam nastanjeni krvnik Adam Hal- ler, ki je moral izvesti mučenje in izvršiti smrtno obsodbo, kajti taka je bila določba tedanjega ča-

»Smeh in jok - naših otrok«

Berite knjigo „Iz otroških ust“ I. del Din 8.50, II. del Din 16.—. Kupite jo v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru

Denar naložite

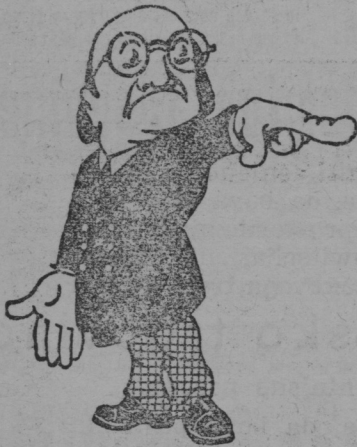
najboljše in najvarnejše pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica r. z. z n. z. Ulica 10. oktobra

Obrestuje hranilne vloge
brez odpovedi po 6%

na trimesečne odpovedi po
7 1/2%

Tudi Vi morate Vaše potrebščine v ob-
kah, perilu, platnu pri meni kriti

Tudi Vi bodele kakor vse moje stranke za-
dovoljni in stranka ostali

Tudi Vi dobite pri meni najboljše blago po
najnižji ceni in si s tem prihra-
nite denar

Tudi Vi si lahko pri veliki izbiri izvolite
po svojem okusu

Tudi Vi ste zavarovani pred izkoriščeva-
njem, ker so pri meni stalne cene

Franc Kolerič
trgovina Apače

FRAN STRUPI, Celje

Vam priporoča svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetiljk, ogledal, raznovrstnih šip, lepih okvirov itd. — Prevzema vsakršna steklarska dela. — Najsolidnejše cene in točna postrežba.

Na drobno in na debelo.

2

Na drobno in na debelo.

Na drobno!

Na debelo!

Železnina Anton Brenčič v Ptuj-u

priporoča svojo bogato zalogo potrebščin za jesen in zimo in sicer: razne kotle, brzoparilnike, lito-železno, pločevinasto postekleno in pocinkano posodo, štedilnike, peči, pluzno blago, podkove, vsake vrste žreblje za obutalo, nagrobne križe, stroje za meso in slanino rezati, slamorezne kose, sekire in žage vsake vrste ter sploh vse v železnino spa-za šole, urade, gostilne itd. 806

Postrežba točna!

Znižane cene!

Detajlna prodaja električnih žarnic

vseh napetosti in moči, dokler traja zaloga,
po zelo znižanih cenah

se vrši vsako soboto od 8. do 12. in od 14. do 18. ure v Mariboru, Koroška cesta št. 27. Prodaja pod običajnimi garancijami. Inštalacijska podjetja dobe posebne popuste. 1322

Zakaj kupite v Celju manufakturno blago najceneje edino pri
Franc Dobovičnik, Celje, Gosposka 15

Ker ima veliko tovarniško skladišče vsako-
vrstnega blaga.

Ker ima trgovino v lastni hiši in ne plačuje
najemnine.

Ker ima veliki promet, vsled tega sveže blago.

Ker ima lastno tovarno odej (koltrov).

Ker ima lastno izdelovanje različnega perila.

Ker ima poštene mere, dobro blago in nizke
cene.

Ker ima zamisel »mali zaslužek, a veliki pro-
met«. 961

Vsakomur se izplača, da obiše pa če tudi od
daleč strogo solidno in pošteno trgovino
Franc Dobovičnik, Celje, Gosposka 15

Za trgovce poseben oddelek na debelo.

sa, da je smel izvrševati ta posel le krvnik, dolo-
čen od deželnega kneza.

Določil se je dan vnovičnega zaslišanja na
osem dni pozneje, ko prispe krvnik iz Gradca. —

Za Agato so bili to dnevi neskončne muke.
Čutila se je nedolžno in vendar je vedela, da je
izgubljena, kajti graščakinja jo sovraži iz dna
srca in v njenih očeh ne najde nobene milosti.

In ta negotovost! Ali ve oče, kako se ji godi,
zakaj ga ni v grad? Ali še živi njen soprog?

Z vsemi temi mislimi je bila sama v tem oz-
kem prostoru. Četudi je bila sedaj v drugi celici,
ki je bila vsaj kolikor toliko za človeško bivanje,
tako je vendar veliko trpela vsled duševne potr-
tosti. In sedaj ji grozi sodnik še s trpinčenjem —
zakaj — saj je nedolžna, a priznati bi morala ne-
kaj, kar nikdar ni storila, in če ne prizna, potem
je mučenje neizogibno — o grozno!

Spreletel jo je mraz, sedaj je čutila v glavi
vročino, nato zopet kakor bi jo polil z vodo.

Pod svojim srcem je čutila sad zakonske
veze.

Ubogo dete, tako je zdihovala Agata — tu v
ozki celici pričakuješ prihod na svet, kako žal-
ostno se pač začne tvoje življenje. In vendar je

kri od one, ki me preganja, ki zahteva mojo
smrt!

Mrzel veter je bril okoli grada in temne
smreke so bolešno ječale pod silnim pritiskom
ledenega severa.

Agato je že celi dan tresel mraz, čutila je bo-
lečine, vsi dogodki zadnjih dni so vplivali na
njeno sicer zdravo telo v tej meri, da njena na-
rava ni več prenašala nadaljnjih naporov. Od ve-
likih bolečin je postala nezavestna. Še le po dalj-
šem času se je zavedla.

Ko je odprla oči, je videla pred seboj biričevo
ženo, ki se je trudila, da pomaga bolnici, tam na
slami pa je ležalo novorojeno dete, ni se ga-
nilo, imelo je zatisnjene oči, bilo je mrtvo.

»Mrtvo tedaj,« vzklikne Agata, »mrtvo edino,
kar sem še imela pri sebi živega, moje edino upa-
nje, moje veselje, sedaj sem sama brez pomoči.«

Dvignila se je ter privlekla do otroka. S sil-
no strastjo ga je stisnila k sebi ter ga pokrivala
s poljubi, kakor bi ga hotela vzbuditi k življenju.

»Moj Ivan Friderik, moj ljubljenc, tako bi
te imenovala, kako bi te bil oče vesel, a ugasnila
ti je luč življenja, ne da bi te videl on, po kate-
rem toliko hrepenim.«

Konserviranje sadja

ni umetnosti, če znaš! Zato si kupi to knjigo v
Čirilovi tiskarni v Mariboru. Knjiga stane Din 15

Najvarneje in najugodnejše se nalaga denar pri pupilarnem zavodu ki obstoja že 64 let

CELJSKA MESTNA HRANILNICA

v Celju, Krekov trg (v lastni palači pri kolodvoru)

Prihrankom rojakov v Ameriki, denarju nedoletnih, ki ga vlagajo sodišča ter naložbam cerkvenega in občinskega denarja posveča posebno pažnjo.

Za hranil. vloge jamči poleg premoženja hranilnice

še mesto Celje

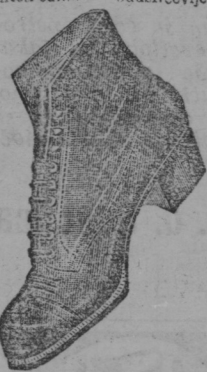
z vsem premoženjem in vso davčno močjo.

Hranilnica daje posojila na zemljišča po najnižji obrestni meri. — Vse prešnje rešuje brezplačno. 4

ČEVLJE

garantirano pristno ročno delo. Kupite po najnižji ceni in v najboljši kvaliteti edine celjske čevlje

R. Stermečki, Celje, št. 24 Slov.
Podkovani iz kravine Din 150.-, močni iz teletine Din 177.-, fini iz boksa Din 190.-, nizki iz boksa Din 175.-, damski ševro Din 170.-, modni beš ali sivi elegantno izdelani Din 198.-, fini lak Din 199.-, fantovski Din 165.-, dekliski boks Din 84.-, otroški boks Din 64.-, in kozine Din 30.-. 227

Predno kupite čevlje zahtevajte zastoj, bogato ilustrovani cenik z več tisoč slikam od R. Stermečki, Celje
Naročila čez Din 500.- poštnine prosilo. Kar ne ugaja se zamenja ali vrne denar.

Že za Din 350 kupite fine štofaste moške obleke

in za Din 150 lepe deške obleke

v manufakturni in konfekcijski trgovini

Ivan Mastnak

15 Celje, Kralja Petra cesta št. 15

Velika izbira usnatih sukenj!

KMETOVALCI!

Če hočete zvišati pridelke svoje zemlje, uporabljajte razen drugih vrst umetnih gnojil tudi najpopolnejše, hitro in sigurno učinkujoče čilsko umetno gnojilo

Čilski soliter,

ki je prikladen za vsako tlo in vsako rastlino.

Pojasnila o uporabi in knjižice o gnojenju s čilskim solitrom ter z drugim umetnimi gnojili, o pravilnem obdelovanju zemlje in o oskrbovanju rastiin nudi brezplačno 1319

Poddelegacija proizvajalcev čilskega solitra

Tavčarjeva ul. 1/II. Ljubljana Tavčarjeva ul. 1/II.

Kupujemo

vsako množino smetane po ceni Din 0.45 za odstotek tolsče. Vrče damo mi na razpolago.

Osrednje mlekarne r. z. z o. z. v Ljubljani, Majstrova ulica št. 10

1314

Svetovnoznano fosfornokislo klajno apno

katero se je uporabljalo l. 1901 do 1914 v naših krajih zelo pohvalno v vsakem gospodarstvu, priporočamo danes ta neprecenljiv preparat ponovno v nakup in uporabo, katerega bi se naj opetovano z uspehom posluževali vsi naši ekonomski in kmetovalci.

Fosfornokislo klajno apno ima tri dobre lastnosti:

1. V prvi vrsti služi posebno pri svinjah proti rdečici.
2. Je prvovredno krmilno sredstvo, ki vpliva na rast pri reji konj, goved, telikov, svinj in drobnice, posebno pri prašičkih.
3. Pridobljen gnoj je znatno boljše, ker pridobi 100% na fosfornem zadržaju in se je izkazal že nekaj kot zelo uporaben.

Pri vprežni živini, katera je po zimi izpostavljena mrazu in mokroti, je klajno apno posebno pri konjih zelo dobro sredstvo proti prehlajenju in proti drugim boleznim.

Pri prvem obroku se da na dan in glavo polno jedilno žlico fosfornokislega klajnega apna, na naravno namočeni krmil. Pozneje preko dneva navadno hrano.

1290

Dobi se v zalogi moke L MESTNEGA MLINA V CELJU z najboljšimi in najbolj poznanimi mlinskimi izdelki.
Maks Gmeinski, Celje, Slomškov trg 1 (pri farni cerkvi)

Aladin svetilka

je potreban povsod ker ni električne svetlobe, kajti ona je edina petrolejska svetilka, ki gori z močno snežno belo dnevno svetlobo od jakosti 80 sveč, te jo razširja brez saja duha in dima, daje vedno enakomerno in stalno svetlobo. Gori brez šuma in pumpati ni potrebno. ALADDIN SVETILKA je varna protiv požaru, ne eksplodira, in se jo lahko upotrebi brez vsake nevarnosti. Njena svetloba je trikrat močnejša in trikrat boljša od drugih svetilk.

Brezplačne prospekte Vam na željo pošilja

Generalno zastopstvo: **ALADDIN, Barzel d. d. Subotica**

Varujte se pred slabim imitacijam

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA d.d.

Podružnica Maribor

V lastni, novo zgrajeni palači, Aleksandrova cesta 6, pred frančiškansko cerkvijo. — Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. — Najvišje obrestevanje vlog na vknjižbo in v tekočem računu.

Pooblaščen prodajalec srečk drž. razredne loterije

Veliki ilustrovani CENIK

dobite zastoj! Zahtevajte ga od Skladišča **Meinel in Herold** Tovarna glasbil, gramofonov in harmonik **R. LORGER Maribor št. 106**
Violine od Din 95.- Ročne harmonike od Din 85.- Tamburice od Din 98.- Gramofoni od 345.- dalje. 1926

OGLAS

v Slov. Gospodarju ima največji uspeh

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo

v lastni hiši, Cankarjeva ulica št. 4 poleg davkarije

Stanje hranilnih vlog nad 60.000.000 Din. — Posojila na vknjižbo, poročitvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000 članov-posednikov z vsem svojim premoženjem. Vsled tega jamstva so hranilne vloge pri tem zavedu najbolj varno naložene.

Kmetijski posedniki — Ljudska posojilnica je Vaš zavod. Poslužujte se ga!